

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

**1 OCAK - 31 ARALIK 2023 HESAP DÖNEMİNE AİT
FİNANSAL TABLOLAR VE BAĞIMSIZ DENETÇİ RAPORU**

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2023 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLAR

İÇİNDEKİLER	SAYFA
FINANSAL DURUM TABLOSU	1 - 2
KAR VEYA ZARAR VE DİĞER KAPSAMLI GELİR TABLOSU	3
ÖZKAYNAK DEĞİŞİM TABLOSU	4 - 5
NAKİT AKIŞ TABLOSU.....	6
FINANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR.....	7 - 68
NOT 1 ŞİRKET'İN ORGANİZASYONU VE FAALİYET KONUSU	7
NOT 2 FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR	7 - 25
NOT 3 BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA	25
NOT 4 NAKİT VE NAKİT BENZERLERİ.....	25 - 26
NOT 5 FİNANSAL YATIRIMLAR	26 - 27
NOT 6 FİNANSAL BORÇLAR	27 - 30
NOT 7 TİCARİ ALACAK VE BORÇLAR	30 - 31
NOT 8 DİĞER ALACAK VE BORÇLAR	31 - 32
NOT 9 STOKLAR	32 - 33
NOT 10 MADDİ DURAN VARLIKLAR	33 - 34
NOT 11 KULLANIM HAKKI VARLIKLARI.....	35
NOT 12 MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR	36 - 37
NOT 13 DİĞER VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLER.....	37
NOT 14 PEŞİN ÖDENMİŞ GİDERLER VE ERTELENMİŞ GELİRLER	38
NOT 15 KARŞILIKLAR, KOŞULLU VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLER.....	38 - 42
NOT 16 ÇALIŞANLARA SAĞLANAN FAYDALAR	43
NOT 17 ÖZKAYNAKLAR	43 - 44
NOT 18 HASILAT VE SATIŞLARIN MALİYETİ	45
NOT 19 PAZARLAMA, SATIŞ VE DAĞITIM GİDERLERİ, GENEL YÖNETİM GİDERLERİ, ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME GİDERLERİ.....	45 - 46
NOT 20 NİTELİKLERİNE GÖRE GİDERLER.....	47
NOT 21 ESAS FAALİYETLERDEN DİĞER GELİRLER/GİDERLER	48
NOT 22 FİNANSMAN GELİRLERİ.....	48
NOT 23 FİNANSMAN GİDERLERİ	48
NOT 24 VERGİ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ	49 - 51
NOT 25 PAY BAŞINA KAZANÇ.....	52
NOT 26 İLİŞKİLİ TARAF AÇIKLAMALARI	52 - 57
NOT 27 FİNANSAL ARAÇLAR VE FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ	57 - 68
NOT 28 BİLANÇO TARİHİNDEN SONRAKİ OLAYLAR	68

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

31 ARALIK 2023 TARİHİ İTİBARIYLA FİNANSAL DURUM TABLOSU

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası'nın ("TL"), 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla satın alma gücü esasına göre ifade edilmiştir.)

	Notlar	Bağımsız denetimden geçmiş 31 Aralık 2023	Bağımsız denetimden geçmiş 31 Aralık 2022
VARLIKLAR			
DÖNEN VARLIKLAR			
Nakit ve nakit benzerleri	4	12.331.179.212	7.277.810.456
Finansal yatırımlar	5	11.260.120	692.101.004
Ticari alacaklar:			
- İlişkili taraflardan ticari alacaklar	7, 26	91.102.488	2.099.317.369
- İlişkili olmayan taraflardan ticari alacaklar	7	2.324.540.472	1.364.057.410
Stoklar	9	8.695.894.638	6.332.693.829
Peşin ödenmiş giderler	14	17.421.222	24.992.794
Cari dönem vergisi ile ilgili varlıklar	24	-	5.057
Diğer dönen varlıklar	13	1.535.539.448	1.661.139.785
TOPLAM DÖNEN VARLIKLAR		25.006.937.600	19.452.117.704
DURAN VARLIKLAR			
Ticari alacaklar:			
- İlişkili olmayan taraflardan ticari alacaklar	7	109.458	180.357
Diğer alacaklar:			
- İlişkili olmayan taraflardan diğer alacaklar	8	412.392	648.806
Finansal yatırımlar	5	8.460.238	-
Maddi duran varlıklar	10	4.561.864.474	3.808.219.757
Kullanım hakkı varlıkları	11	229.117.832	214.649.358
Maddi olmayan duran varlıklar	12	2.344.294.975	2.380.643.251
Peşin ödenmiş giderler	14	297.204.577	149.638.799
Ertelenmiş vergi varlıkları	24	7.939.181	-
TOPLAM DURAN VARLIKLAR		7.449.403.127	6.553.980.328
TOPLAM VARLIKLAR		32.456.340.727	26.006.098.032

31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla hazırlanan finansal tablolar, Yönetim Kurulu tarafından 22 Şubat 2023 tarihinde onaylanmıştır. Finansal tablolar, Genel Kurul'da onaylanması sonucu kesinleşecektir.

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

31 ARALIK 2023 TARİHİ İTİBARIYLA FİNANSAL DURUM TABLOSU

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası'nın ("TL"), 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla satın alma gücü esasına göre ifade edilmiştir.)

	Notlar	Bağımsız denetimden geçmiş 31 Aralık 2023	Bağımsız denetimden geçmiş 31 Aralık 2022
KAYNAKLAR			
KISA VADELİ YÜKÜMLÜLÜKLER			
Kısa vadeli borçlanmalar			
İlişkili olmayan taraflardan kısa vadeli borçlanmalar			
- Banka kredileri	6	4.414.121.354	4.007.805.023
Uzun vadeli borçlanmaların kısa vadeli kısımları			
İlişkili taraflardan uzun vadeli borçlanmaların kısa vadeli kısımları			
- Kiralama işlemlerinden borçlar	6	44.223.345	41.058.968
İlişkili olmayan taraflardan uzun vadeli borçlanmaların kısa vadeli kısımları			
- Banka kredileri	6	512.439.342	1.397.749.120
- Kiralama işlemlerinden borçlar	6	1.828.494	12.262.233
Ticari borçlar			
- İlişkili taraflara ticari borçlar	7, 26	1.368.080.020	447.827.591
- İlişkili olmayan taraflara ticari borçlar	7	7.411.971.934	7.667.592.828
Çalışanlara sağlanan faydalar kapsamında borçlar	16	550.323.082	245.710.836
Diğer borçlar			
- İlişkili olmayan taraflara diğer borçlar	8	202.833.491	205.397.422
Devlet teşvik ve yardımları	13	3.321.575	5.473.056
Ertelenmiş gelirler	14	453.714.616	938.696.470
Dönem karı vergi yükümlülüğü	24	499.269.075	-
Kısa vadeli karşılıklar			
- Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin kısa vadeli karşılıklar	15	37.959.651	21.962.030
- Diğer kısa vadeli karşılıklar	15	234.982.326	198.388.242
TOPLAM KISA VADELİ YÜKÜMLÜLÜKLER		15.735.068.305	15.189.923.819
UZUN VADELİ YÜKÜMLÜLÜKLER			
Uzun vadeli borçlanmalar			
İlişkili taraflardan uzun vadeli borçlanmalar			
- Kiralama işlemlerinden borçlar	6	62.093.045	112.284.347
İlişkili olmayan taraflardan uzun vadeli borçlanmalar			
- Banka kredileri	6	752.246.830	836.102.681
- Kiralama işlemlerinden borçlar	6	2.024.881	2.723.064
Uzun vadeli karşılıklar			
- Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin uzun vadeli karşılıklar	15	255.775.619	422.573.776
- Diğer uzun vadeli karşılıklar	15	251.141.731	178.505.163
Ertelenen vergi yükümlülüğü	24	-	19.538.211
TOPLAM UZUN VADELİ YÜKÜMLÜLÜKLER		1.323.282.106	1.571.727.242
ÖZKAYNAKLAR		15.397.990.316	9.244.446.971
Ödenmiş sermaye	17	100.066.875	53.369.000
Sermaye düzeltme farkları	17	1.391.778.223	1.427.905.894
Kardan ayrılan kısıtlanmış yedekler		1.606.152.246	1.260.568.805
Kar veya zararda yeniden sınıflandırılmayacak birikmiş diğer kapsamlı gelirler (giderler)			
- Tanımlanmış fayda planları yeniden ölçüm kazançları (kayıpları)		(240.235.266)	(223.652.569)
Kar veya zararda yeniden sınıflandırılacak birikmiş diğer kapsamlı gelirler (giderler)			
- Nakit akış riskinden korunma kazançları (kayıpları)		168.205.597	194.462.310
Geçmiş yıllar karları		3.030.063.771	2.221.967.236
Net dönem karı		9.341.958.870	4.309.826.295
TOPLAM KAYNAKLAR		32.456.340.727	26.006.098.032

Takip eden notlar, finansal tabloların tamamlayıcı parçasını oluştururlar.

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2023 HESAP DÖNEMİNE AİT KAR VEYA ZARAR VE DİĞER KAPSAMLI GELİR TABLOSU

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası'nın ("TL"), 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla satın alma gücü esasına göre ifade edilmiştir.)

	Notlar	Bağımsız denetimden geçmiş 1 Ocak - 31 Aralık 2023	Bağımsız denetimden geçmiş 1 Ocak - 31 Aralık 2022
Hasılat	18	58.435.633.948	41.397.462.345
Satışların maliyeti (-)	18	(42.844.383.885)	(34.948.694.717)
BRÜT KAR (ZARAR)		15.591.250.063	6.448.767.628
Pazarlama giderleri	19	(1.891.848.772)	(1.319.221.872)
Genel yönetim giderleri	19	(1.222.022.425)	(843.791.606)
Araştırma ve geliştirme giderleri	19	(464.033.898)	(312.917.862)
Esas faaliyetlerden diğer gelirler	21	3.549.769.836	2.727.185.677
Esas faaliyetlerden diğer giderler	21	(4.255.911.214)	(3.058.808.892)
ESAS FAALİYET KARI (ZARARI)		11.307.203.590	3.641.213.073
Yatırım faaliyetlerinden gelirler		16.798.038	36.747.678
FİNANSMAN GELİR ÖNCESİ FAALİYET KARI (ZARARI)		11.324.001.628	3.677.960.751
Finansman gelirleri	22	2.476.562.980	1.094.315.704
Finansman giderleri	23	(1.762.023.703)	(1.415.160.091)
Net parasal pozisyon kazançları/ (kayıpları)		98.828.845	1.196.400.795
SÜRDÜRÜLEN FAALİYETLER VERGİ ÖNCESİ KARI (ZARARI)		12.137.369.750	4.553.517.159
Dönem vergi (gideri)/ geliri	24	(2.808.608.468)	(628.400.194)
Ertelenmiş vergi (gideri)/geliri	24	13.197.588	384.709.330
DÖNEM KARI (ZARARI)		9.341.958.870	4.309.826.295
Pay başına kazanç (TL)	25	1,5617	0,8076
Diğer kapsamlı gelir/(gider)			
Kar veya zararda yeniden sınıflandırılmayacaklar:			
Tanımlanmış fayda planları yeniden ölçüm kazançları (kayıpları)	15	(22.110.263)	(298.203.425)
Kar veya zararda yeniden sınıflandırılmayacak diğer kapsamlı gelire ilişkin vergiler			
Tanımlanmış fayda planları yeniden ölçüm kazançları (kayıpları), vergi etkisi	24	5.527.566	74.550.856
Kar veya zarar olarak yeniden sınıflandırılacaklar:			
Nakit akış riskinden korunmaya ilişkin diğer kapsamlı gelir (gider)		(35.008.951)	(140.303.534)
Kar veya zararda yeniden sınıflandırılacak diğer kapsamlı gelire ilişkin vergiler			
Nakit akış riskinden korunmaya ilişkin diğer kapsamlı gelir, vergi etkisi	24	8.752.238	35.075.883
Diğer kapsamlı gelir (gider)		(42.839.410)	(328.880.220)
TOPLAM KAPSAMLI GELİR (GİDER)		9.299.119.460	3.980.946.075

Takip eden notlar, finansal tabloların tamamlayıcı parçasını oluştururlar.

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK – 31 ARALIK 2023 HESAP DÖNEMİNE AİT ÖZKAYNAK DEĞİŞİM TABLOSU

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası'nın ("TL"), 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla satın alma gücü esasına göre ifade edilmiştir.)

			Kar veya zararda yeniden sınıflandırılmaya cak birikmiş diğer kapsamlı gelirler veya (giderler)	Kar veya zararda yeniden sınıflandırılacak birikmiş diğer kapsamlı gelirler veya (giderler)				
	Ödenmiş sermaye	Sermaye düzeltme farkları	Tanımlanmış fayda planları yeniden ölçüm kazançları/kayıpları	Nakit akış riskinden korunma kazançları/kayıpları	Kardan ayrılan kısıtlanmış yedekler	Geçmiş yıllar kar/zararları	Net dönem karı/zararı	Özkaynaklar
1 Ocak 2023	53.369.000	1.427.905.894	(223.652.569)	194.462.310	1.260.568.805	2.221.967.236	4.309.826.295	9.244.446.971
Transferler	-	-	-	-	345.583.441	3.964.242.854	(4.309.826.295)	-
Kar payları	-	-	-	-	-	(3.145.576.115)	-	(3.145.576.115)
Sermaye arttırımı	46.697.875	(36.127.671)	-	-	-	(10.570.204)	-	-
Dönem karı (zararı)	-	-	-	-	-	-	9.341.958.870	9.341.958.870
Diğer kapsamlı gelir (gider)								
Tanımlanmış fayda planları yeniden ölçüm kazançları/kayıpları	-	-	(16.582.697)	-	-	-	-	(16.582.697)
Nakit akış riskinden korunma kazançları/kayıpları	-	-	-	(26.256.713)	-	-	-	(26.256.713)
Toplam diğer kapsamlı gelir (gider)	-	-	(16.582.697)	(26.256.713)	-	-	-	(42.839.410)
Toplam kapsamlı gelir (gider)	-	-	(16.582.697)	(26.256.713)	-	-	9.341.958.870	9.299.119.460
31 Aralık 2023	100.066.875	1.391.778.223	(240.235.266)	168.205.597	1.606.152.246	3.030.063.771	9.341.958.870	15.397.990.316

Takip eden notlar, finansal tabloların tamamlayıcı parçasını oluştururlar.

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2023 HESAP DÖNEMİNE AİT ÖZKAYNAK DEĞİŞİM TABLOSU

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası'nın ("TL"), 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla satın alma gücü esasına göre ifade edilmiştir.)

			Kar veya zararda yeniden sınıflandırılmayacak birikmiş diğer kapsamlı gelirler veya (giderler)	Kar veya zararda yeniden sınıflandırılacak birikmiş diğer kapsamlı gelirler veya (giderler)				
	Ödenmiş sermaye	Sermaye düzeltme farkları	Tanımlanmış fayda planları yeniden ölçüm kazançları/kayıpları	Nakit akış riskinden korunma kazançları/kayıpları	Kardan ayrılan kısıtlanmış yedekler	Geçmiş yıllar kar/zararları	Net dönem karı/zararı	Özkaynaklar
1 Ocak 2022	53.369.000	1.427.905.894	-	299.689.961	936.484.907	1.617.882.126	3.717.483.073	8.052.814.961
Transferler	-	-	-	-	324.083.898	3.393.399.175	(3.717.483.073)	-
Kar payları	-	-	-	-	-	(2.789.314.065)	-	(2.789.314.065)
Dönem karı (zararı)	-	-	-	-	-	-	4.309.826.295	4.309.826.295
Diğer kapsamlı gelir (gider)								
Tanımlanmış fayda planları yeniden ölçüm kazançları/kayıpları	-	-	(223.652.569)	-	-	-	-	(223.652.569)
Nakit akış riskinden korunma kazançları/kayıpları	-	-	-	(105.227.651)	-	-	-	(105.227.651)
Toplam diğer kapsamlı gelir (gider)	-	-	(223.652.569)	(105.227.651)	-	-	-	(328.880.220)
Toplam kapsamlı gelir (gider)	-	-	(223.652.569)	(105.227.651)	-	-	4.309.826.295	3.980.946.075
31 Aralık 2022	53.369.000	1.427.905.894	(223.652.569)	194.462.310	1.260.568.805	2.221.967.236	4.309.826.295	9.244.446.971

Takip eden notlar, finansal tabloların tamamlayıcı parçasını oluştururlar.

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2023 HESAP DÖNEMİNE AİT NAKİT AKIŞ TABLOSU

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası'nın ("TL"), 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla satın alma gücü esasına göre ifade edilmiştir.)

	Notlar	Bağımsız denetimden geçmiş 1 Ocak- 31 Aralık 2023	Bağımsız denetimden geçmiş 1 Ocak- 31 Aralık 2022
A. İŞLETME FAALİYETLERİNDEN NAKİT AKIŞLARI		9.885.564.691	6.826.521.952
Dönem karı (zararı)		9.341.958.870	4.309.826.295
Dönem net karı (zararı) mutabakatı ile ilgili düzeltmeler:		4.096.158.594	3.062.030.535
Amortisman ve itfa gideri ile ilgili düzeltmeler	20	1.179.772.646	940.814.506
Stok değer düşüklüğü (iptali) ile ilgili düzeltmeler	9	4.903.606	82.020.451
Ticari alacaklarda değer düşüklüğü	7	405.598	11.959.063
Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin karşılıklar (iptali) ile ilgili düzeltmeler	15	405.211.428	98.835.744
Garanti karşılıkları (iptalleri) ile ilgili düzeltmeler	15	280.670.925	181.609.633
Dava karşılıkları (iptalleri) ile ilgili düzeltmeler	15	8.587.610	4.116.710
Faiz (gelirleri) ve giderleri ile ilgili düzeltmeler	22, 23	(1.111.061.780)	790.336.136
Gerçekleşmemiş yabancı para çevrim farkları ile ilgili düzeltmeler		82.474.472	(93.764.602)
Finansal varlıkların gerçeğe uygun değer kayıpları			
kazançları ile ilgili düzeltmeler	5	(12.604.212)	(28.136.873)
Vergi geliri (gideri) ile ilgili düzeltmeler	24	2.795.410.880	243.690.864
Parasal (kazanç)/ kayıpla ilgili düzeltmeler		462.387.421	830.548.904
İşletme sermayesinde gerçekleşen değişimler		(1.158.664.112)	100.976.494
İlişkili olmayan taraflardan ticari alacaklardaki azalış (artış)		(960.817.761)	327.456.463
İlişkili taraflardan ticari alacaklardaki azalış (artış)		1.113.666.837	(380.090.030)
Stoklardaki azalışlar (artışlar) ile ilgili düzeltmeler		(2.368.104.415)	(1.186.881.015)
Faaliyetlerle ilgili diğer varlıklardaki azalış (artış)		(14.388.812)	(713.903.207)
Faaliyetlerle ilgili diğer alacaklardaki azalış (artış) ile ilgili düzeltmeler		236.415	1.939.336
İlişkili taraflara ticari borçlardaki artış (azalış)		1.814.800.472	(41.941.296)
İlişkili olmayan taraflara ticari borçlardaki artış (azalış)		(255.620.894)	1.635.622.852
Faaliyetler ile ilgili diğer borçlardaki artış (azalış) ile ilgili düzeltmeler		(488.435.954)	458.773.391
Faaliyetlerden elde edilen nakit akışları		12.279.453.352	7.472.833.324
Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin karşılıklar kapsamında yapılan ödemeler	15	(76.892.731)	(17.906.122)
Vergi ödemeleri	24	(2.316.995.930)	(628.405.251)
B. YATIRIM FAALİYETLERİNDEN KAYNAKLANAN NAKİT AKIŞLARI		(1.106.056.012)	(2.268.765.622)
Maddi ve maddi olmayan duran varlıkların satışından kaynaklanan nakit girişleri	10,12	10.390.600	9.153.919
Maddi ve maddi olmayan duran varlıkların alımından kaynaklanan nakit çıkışları	10,12	(1.735.996.993)	(1.608.719.787)
Başka işletmelerin veya fonların paylarının veya borçlanma araçlarının Satılması sonucu elde edilen nakit girişleri	5	634.015.075	-
Başka işletmelerin veya fonların paylarının veya borçlanma araçlarının edinimi için yapılan nakit çıkışları	5	(14.464.694)	(669.199.754)
C. FİNANSMAN FAALİYETLERİNDEN NAKİT AKIŞLARI		(1.705.914.437)	(666.168.161)
Kredilerden nakit girişleri	6	7.340.366.934	7.629.666.239
Kredi geri ödemelerine ilişkin nakit çıkışları	6	(6.897.097.814)	(4.758.041.565)
Ödenen temettüleri	17	(3.145.576.115)	(2.789.314.065)
Ödenen faiz		(850.857.795)	(1.059.163.115)
Alınan faiz		1.983.899.577	383.604.982
Kira sözleşmelerinden kaynaklanan borç ödemelerine ilişkin nakit çıkışları	6	(136.649.224)	(72.920.637)
D. NAKİT VE NAKİT BENZERLERİ ÜZERİNDEKİ PARASAL KAYIP KAZANÇ ETKİSİ		(2.777.791.792)	(1.658.998.060)
YABANCI PARA ÇEVİRİM FARKLARININ ETKİSİNDEN ÖNCE NAKİT VE NAKİT BENZERLERİNDEKİ NET ARTIŞ / (AZALIŞ) (A+B+C+D)		4.295.802.450	2.232.590.109
E. YABANCI PARA ÇEVİRİM FARKLARININ NAKİT VE NAKİT BENZERLERİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ (A+B+C+D+E)		627.098.526	721.765.767
F. DÖNEM BAŞI NAKİT VE NAKİT BENZERLERİ	4	7.194.664.733	4.240.308.857
DÖNEM SONU NAKİT VE NAKİT BENZERLERİ (A+B+C+D+E+F)	4	12.117.565.709	7.194.664.733

Takip eden notlar, finansal tabloların tamamlayıcı parçasını oluştururlar.

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2023 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası'nın ("TL"), 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla satın alma gücü esasına göre ifade edilmiştir)

NOT 1 - ŞİRKET'İN ORGANİZASYONU VE FAALİYET KONUSU

Türk Traktör ve Ziraat Makineleri A.Ş. ("Şirket"), 1954 yılında Minneapolis Moline Türk Traktör ve Ziraat Makineleri A.Ş. adıyla kurulmuş olup, fiili faaliyet konusu tarım traktörleri, biçerdöver, iş makinesi, diğer tarım makine ve aletlerinin üretimi ve ticaretidir. Şirket'in adı 1968 yılında hisselerinin %25'inin bir Koç Holding A.Ş. ("Koç Holding") grup şirketi olan Ege Makine ve Ticaret A.Ş. tarafından satın alınmasının ardından Türk Traktör ve Ziraat Makineleri A.Ş. olarak değiştirilmiştir. 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla Şirket'in önemli sermayedarları Koç Holding ve CNH Industrial Österreich GmbH'dir (CNH Industrial Österreich") (Not 17). Şirket, Koç Holding ve CNH Industrial Österreich tarafından müşterek olarak yönetilmektedir. Şirket'in 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla personel sayısı 2.938 olup (Daimi: 2.660 geçici: 278) dönem içi ortalama personel sayısı 2.898 olarak gerçekleşmiştir. (31 Aralık 2022 dönem sonu: 2.881 (Daimi 2.782 geçici: 99) ortalama: 2.837).

Şirket, yurtiçi pazarlama ve satış faaliyetlerini, yurtiçine dağılmış olan 124 traktör satış bayisi, 146 yedek parça bayisi ve 33 iş makinesi satış bayisi vasıtasıyla yapmaktadır (31 Aralık 2022 : 131 traktör satış bayisi, 150 yedek parça bayisi, 33 iş makinesi satış bayisi).

Şirket, CNHI International SA ile New Holland ve Case markalı iş makinalarının ithal edilerek, yurt içine yönelik satış, pazarlama ve satış sonrası hizmetlerini sağlama faaliyetlerine yönelik, ithalat ve distribütörlük sözleşmesi imzalamıştır.

Şirket, Türkiye'de kayıtlı olup adresi aşağıdaki gibidir:

Gazi Mahallesi Anadolu Bulvarı No: 52 - 52A
06560 Yenimahalle Ankara

31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla, Şirket'in BİST'e kayıtlı %25 oranında hissesi mevcuttur (31 Aralık 2022 : %25) (Not 17).

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR

2.1 Sunuma ilişkin temel esaslar

Şirket'in finansal tablolarının hazırlanmasında uygulanan belli başlı muhasebe politikaları aşağıdaki gibidir:

Finansal tabloların hazırlanma ilkeleri

Şirket'in finansal tabloları, Sermaye Piyasası Kurulu'nun ("SPK") 13 Haziran 2013 tarih ve 28676 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Seri II, 14.1 nolu "Sermaye Piyasasında Finansal Raporlamaya İlişkin Esaslar Tebliği" ("Tebliğ") hükümlerine uygun olarak, Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu ("KGK") tarafından yayımlanan uluslararası standartlarla uyumlu olacak şekilde Türkiye Finansal Raporlama Standartları ("TFRS") ile bunlara ilişkin ek ve yorumlar esas alınarak hazırlanmıştır. TFRS, Uluslararası Finansal Raporlama Standartları'nda ("UFRS") meydana gelen değişikliklere paralellik sağlanması amacıyla tebliğler aracılığıyla güncellenmektedir.

Finansal tablolar, KGK tarafından 4 Ekim 2022 tarihinde yayımlanan "TFRS Taksonomisi Hakkında Duyuru" ile SPK tarafından yayımlanan Finansal Tablo Örnekleri ve Kullanım Rehberi'nde belirlenmiş olan formatlara uygun olarak sunulmuştur.

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2023 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası'nın ("TL"), 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla satın alma gücü esasına göre ifade edilmiştir.)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.1 Sunuma ilişkin temel esaslar (Devamı)

Şirket, muhasebe kayıtlarını ve yasal finansal tablolarını Türkiye'de geçerli olan ticari mevzuat, mali mevzuat ve Maliye Bakanlığı'nca yayımlanan Tek Düzen Hesap Planı ("THP") gereklerine göre Türk Lirası ("TL") olarak tutmaktadır.

SPK'nın 28 Aralık 2023 tarih ve 81/1820 sayılı kararı uyarınca, Türkiye Muhasebe/Finansal Raporlama Standartlarını uygulayan finansal raporlama düzenlemelerine tabi ihraççılar ile sermaye piyasası kurumlarının, 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla sona eren hesap dönemlerine ait yıllık finansal raporlarından başlamak üzere TMS 29 hükümlerini uygulamak suretiyle enflasyon muhasebesi uygulamasına karar verilmiştir. Şirket, söz konusu SPK kararı, KGK tarafından 23 Kasım 2023 tarihinde yapılan duyuru ve yayınlanan "Yüksek Enflasyonlu Ekonomilerde Finansal Raporlama Hakkında Uygulama Rehberi"ne istinaden 31 Aralık 2023 tarihli ve aynı tarihte sona eren yıla ilişkin finansal tablolarını TMS 29 "Yüksek Enflasyonlu Ekonomilerde Finansal Raporlama" Standardını uygulayarak hazırlamıştır. Söz konusu standart uyarınca, yüksek enflasyonlu bir ekonomiye ait para birimi esas alınarak hazırlanan finansal tabloların, bu para biriminin bilanço tarihindeki satın alma gücünde hazırlanması ve önceki dönem finansal tabloların da raporlama dönemi sonundaki cari ölçüm birimi cinsinden yeniden düzenlenmesi gerekmektedir. Şirket bu nedenle, 31 Aralık 2022 tarihli finansal tablolarını da, 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla satın alma gücü esasına göre sunmuştur.

TMS 29 uyarınca yapılan yeniden düzenlemeler, Türkiye İstatistik Kurumu ("TÜİK") tarafından yayınlanan Türkiye'deki Tüketici Fiyat Endeksi'nden ("TÜFE") elde edilen düzeltme katsayısı kullanılarak yapılmıştır. 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla, finansal tabloların düzeltilmesinde kullanılan, TL'nin yüksek enflasyonlu bir ekonominin para birimi olarak tanımlanmasına son verildiği 1 Ocak 2005 tarihinden bu yana cari ve önceki dönemlere ait endeksler ve düzeltme katsayıları aşağıdaki gibidir:

Tarih	Endeks	Düzeltilme katsayısı	Üç yıllık kümülatif enflasyon oranları
31 Aralık 2023	1.859,38	1,00000	%268
31 Aralık 2022	1.128,45	1,64773	%156
31 Aralık 2021	686,95	2,70672	%74

Şirket'in yüksek enflasyonlu ekonomilerde finansal raporlama amacıyla yaptığı düzeltme işleminin ana unsurları aşağıdaki gibidir:

- TL cinsinden hazırlanmış cari dönem finansal tablolar, paranın bilanço tarihinde geçerli olan satın alma gücü ile, önceki raporlama dönemlerine ait tutarlar da yine paranın en son bilanço tarihindeki satın alma gücüne göre düzeltilerek ifade edilmektedir.
- Parasal varlık ve yükümlülükler (nakit ve nakit benzerleri, ticari alacak ve borçlar, borçlanmalar gibi) hali hazırda, bilanço tarihindeki cari satın alma gücü ile ifade edildiğinden düzeltilmemektedir. Parasal olmayan kalemlerin (stoklar, maddi ve maddi olmayan duran varlıklar ve sermaye kalemleri gibi) enflasyona göre düzeltilmiş değerlerinin, geri kazanılabilir tutarı ya da net gerçekleşebilir değeri aştığı durumda, sırasıyla TMS 36 ve TMS 2 hükümleri uygulanmıştır.
- Bilanço tarihindeki cari satın alma gücüyle ifade edilmemiş olan parasal olmayan varlık ve yükümlülükler ile özkaynak kalemleri, ilgili düzeltme katsayıları kullanılarak düzeltilmiştir.

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2023 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası'nın ("TL"), 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla satın alma gücü esasına göre ifade edilmiştir)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.1 Sunuma ilişkin temel esaslar (Devamı)

- Bilançolardaki parasal olmayan kalemlerin gelir tablosuna etkisi olanlar dışındaki, gelir tablosunda yer alan tüm kalemler, gelir ve gider hesaplarının finansal tablolara ilk olarak yansıtıldıkları dönemler üzerinden hesaplanan katsayılar ile endekslenmiştir.
- Enflasyonun Şirket'in cari dönemdeki net parasal varlık pozisyonu üzerindeki etkisi, gelir tablosunda net parasal pozisyon kaybı hesabına kaydedilmiştir. Parasal yükümlülüklerden daha yüksek tutarda parasal varlık taşıyan şirketlerin satın alma gücü enflasyon artışı ile zayıflarken, parasal varlıklardan daha yüksek tutarda parasal yükümlülük taşıyan şirketlerin satın alma gücü enflasyon artışı ile artış gösterir. Net parasal pozisyon kazanç ya da kaybı, parasal olmayan kalemlerin, özkaynakların, gelir tablosu ve diğer kapsamlı gelir tablosundaki kalemlerin ve endekse bağlı parasal varlık ve yükümlülüklerin düzeltme farklarından elde edilmiştir.

İşlevsel ve sunum para birimi

Şirket'in işlevsel ve sunum para birimi TL olarak kabul edilmiştir.

2.2 Muhasebe tahminlerindeki değişiklikler ve hatalar

Muhasebe tahminlerindeki değişiklikler, yalnızca bir döneme ilişkin ise, değişikliğin yapıldığı cari dönemde, gelecek dönemlere ilişkin ise, hem değişikliğin yapıldığı dönemde hem de gelecek dönemde, ileriye yönelik olarak uygulanır. 31 Aralık 2023 tarihinde sona eren döneme ait finansal tabloların hazırlanması sırasında kullanılan önemli tahminler, 31 Aralık 2022 tarihinde sona eren döneme ait finansal tabloların hazırlanması sırasında uygulanan tahminlerle tutarlıdır.

2.3 TFRS'deki değişiklikler

Şirket'in finansal durumu, performansı veya nakit akımları üzerindeki işlemlerin ve olayların etkilerinin finansal tablolarda daha uygun ve güvenilir bir sunumu sonucunu doğuracak nitelikte olması durumunda muhasebe politikalarında değişiklik yapılır. İsteğe bağlı olarak muhasebe politikalarında yapılan değişikliklerin önceki dönemleri etkilemesi durumunda, söz konusu politika hep kullanımdaymış gibi finansal tablolarda geriye dönük olarak uygulanır. Yeni bir standardın uygulanmasından kaynaklanan muhasebe politikası değişiklikleri, söz konusu standardın şayet varsa geçiş hükümlerine uygun olarak geriye ya da ileriye dönük olarak uygulanır. Herhangi bir geçiş hükmünün yer almadığı değişiklikler geriye dönük olarak uygulanır.

31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla sona eren hesap dönemine ait finansal tabloların hazırlanmasında esas alınan muhasebe politikaları aşağıda özetlenen 1 Ocak 2023 tarihi itibarıyla geçerli yeni ve değiştirilmiş TFRS standartları ve TFRYK yorumları dışında önceki yılda kullanılanlar ile tutarlı olarak uygulanmıştır. Bu standartların ve yorumların Şirket'in mali durumu ve performansı üzerindeki etkileri ilgili paragraflarda açıklanmıştır.

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2023 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası'nın ("TL"), 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla satın alma gücü esasına göre ifade edilmiştir.)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.3 TFRS'deki değişiklikler (Devamı)

a. *31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla yürürlükte olan yeni standartlar ile mevcut önceki standartlara getirilen değişiklikler ve yorumlar:*

- **TMS 1, Uygulama Bildirimi 2 ve TMS 8'deki dar kapsamlı değişiklikler;** 1 Ocak 2023 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Bu değişiklikler muhasebe politikası açıklamalarını iyileştirmeyi ve finansal tablo kullanıcılarının muhasebe tahminlerindeki değişiklikler ile muhasebe politikalarındaki değişiklikleri ayırt etmelerine yardımcı olmayı amaçlamaktadır. Söz konusu değişikliklerin, Şirket'in finansal durumu ve performansı üzerinde önemli bir etkisi bulunmamaktadır.
- **TMS 12, Tek bir işlemde kaynaklanan varlık ve yükümlülüklerle ilişkin ertelenmiş vergiye ilişkin değişiklik;** 1 Ocak 2023 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Bu değişiklikler, şirketler tarafından ilk defa finansal tablolara alındığında vergilendirilebilir ve indirilebilir geçici farkların eşit tutarlarda oluşmasına neden olan işlemler üzerinden ertelenmiş vergi muhasebeleştirmelerini gerektirmektedir. Söz konusu değişikliklerin, Şirket'in finansal durumu ve performansı üzerinde önemli bir etkisi bulunmamaktadır.
- **TMS 12 'de değişiklik, Uluslararası vergi reformu;** Geçici istisna, Aralık 2023 yıl sonu için geçerli olup açıklama gereksinimleri 1 Ocak 2023 tarihinden itibaren başlayan muhasebe dönemleri için geçerlidir ve erken uygulamaya izin verilir. Bu değişiklikler, şirketlere Asgari Vergi Uygulama Kılavuzu uluslararası vergi reformundan kaynaklanan ertelenmiş vergilerin muhasebeleştirilmesi konusunda geçici bir kolaylık sağlar. Ayrıca değişiklikler, etkilenen şirketler için açıklama gereksinimlerini de içerir. Söz konusu değişikliklerin, Şirket'in finansal durumu ve performansı üzerinde önemli bir etkisi bulunmamaktadır.
- **TFRS 17, 'Sigorta Sözleşmeleri';** 1 Ocak 2023 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Bu standart, hali hazırda çok çeşitli uygulamalara izin veren TFRS 4'ün yerine geçmektedir. TFRS 17, sigorta sözleşmeleri ile isteğe bağlı katılım özelliğine sahip yatırım sözleşmeleri düzenleyen tüm işletmelerin muhasebesini temelden değiştirecektir. Söz konusu değişikliklerin, Şirket'in finansal durumu ve performansı üzerinde önemli bir etkisi bulunmamaktadır.

Bununla birlikte, Kamu Gözetimi Kurumu'nun (KGK) Türkiye Sigorta, Reasürans ve Emeklilik Şirketleri Birliği'ne gönderdiği 06.04.2023 tarihli yazısında sigorta, reasürans şirketleri ile emeklilik şirketleri, bu şirketlerde ortaklıkları/yatırımları bulunan bankalar ve yine bu şirketlerde ortaklıkları/yatırımları bulunan diğer şirketlere ait konsolide ve bireysel finansal tablolarda TFRS 17'nin 1/1/2024 tarihinden itibaren uygulanmasının yerinde olacağı kanaatine ulaşıldığı bildirilmiştir. Söz konusu değişikliklerin, Şirket'in finansal durumu ve performansı üzerinde önemli bir etkisi bulunmamaktadır.

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2023 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası'nın ("TL"), 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla satın alma gücü esasına göre ifade edilmiştir)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.3 TFRS'deki değişiklikler (Devamı)

b. 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla yayımlanmış ancak henüz yürürlüğe girmemiş olan standartlar ve değişiklikler :

- **TFRS 16, Satış ve geri kiralama işlemleri;** 1 Ocak 2024 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Bu değişiklikler, işletmenin TFRS 16'daki bir satış ve geri kiralama işlemini işlem tarihinden sonra nasıl muhasebeleştirdiğini açıklayan satış ve geri kiralama hükümlerini içerir. Kira ödemelerinin bir kısmı veya tamamı bir endekse veya orana bağlı olmayan değişken kira ödemelerinden oluşan satış ve geri kiralama işlemlerinin etkilenmesi muhtemeldir. Söz konusu değişikliğin, Şirket'in finansal durumu ve performansı üzerindeki etkileri değerlendirilmektedir.
- **TMS 1, Sözleşme koşulları olan uzun vadeli yükümlülüklerle ilişkin değişiklik;** 1 Ocak 2024 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Bu değişiklikler, işletmenin raporlama döneminden sonraki on iki ay içinde uyması gereken koşulların bir yükümlülüğün sınıflandırmasını nasıl etkilediğine açıklık getirmektedir. Değişiklikler aynı zamanda işletmenin bu koşullara tabi yükümlülüklerle ilgili sağladığı bilgilerin iyileştirilmesini de amaçlamaktadır. Söz konusu değişikliğin, Şirket'in finansal durumu ve performansı üzerindeki etkileri değerlendirilmektedir.
- **TMS 7 ve TFRS 7 'deki tedarikçi finansman anlaşmalarına ilişkin değişiklikler;** 1 Ocak 2024 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Bu değişiklikler tedarikçi finansman anlaşmalarının ve işletmelerin yükümlülükleri, nakit akışları ve likidite risklerinin üzerindeki etkilerine dair şeffaflığı arttırmak için açıklama yapılmasını gerektirir. Açıklama gereklilikleri, UMSK (Uluslararası Muhasebe Standartları Kurumu)'nun , yatırımcıların, bazı şirketlerin tedarikçi finansmanı anlaşmalarının yeterince açık olmadığı ve yatırımcıların analizini engellediği yönündeki endişelerine verdiği yanıtıdır. Söz konusu değişikliğin, Şirket'in finansal durumu ve performansı üzerindeki etkileri değerlendirilmektedir.
- **TMS 21 Değiştirilebilirliğin Eksikliği;** 1 Ocak 2025 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemleri için geçerlidir. Bir işletme, belirli bir amaç için belirli bir ölçüm tarihinde başka bir para birimine çevrilemeyen yabancı para biriminde yapılan bir işlem veya faaliyete sahip olduğunda bu değişikliklerden etkilenir. Bir para birimi, başka bir para birimini elde etme olanağı mevcut olduğunda (normal bir idari gecikmeyle) değiştirilebilir ve işlem; uygulanabilir haklar ve yükümlülükler yaratan bir piyasa veya takas mekanizması yoluyla gerçekleşir. Söz konusu değişikliğin, Şirket'in finansal durumu ve performansı üzerindeki etkileri değerlendirilmektedir.
- **TSRS 1, "Sürdürülebilirlikle ilgili Finansal Bilgilerin Açıklanmasına İlişkin Genel Hükümler"** 1 Ocak 2024 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Bu standart, bir şirketin değer zinciri içerisindeki sürdürülebilirlikle ilgili maruz kaldığı tüm ciddi riskler ve fırsatların açıklanmasına yönelik temel çerçeveyi içerir. Söz konusu değişikliğin, Şirket'in finansal durumu ve performansı üzerindeki etkileri değerlendirilmektedir.
- **TSRS 2, "İklimle ilgili açıklamalar";** 1 Ocak 2024 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Bu standart, şirketlerin iklimle ilgili riskler ve fırsatlar hakkında açıklama gerekliliklerini belirleme konusundaki ilk standarttır. Söz konusu değişikliğin, Şirket'in finansal durumu ve performansı üzerindeki etkileri değerlendirilmektedir.

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2023 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası'nın ("TL"), 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla satın alma gücü esasına göre ifade edilmiştir.)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.3 TFRS'deki değişiklikler (Devamı)

b. 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla yayımlanmış ancak henüz yürürlüğe girmemiş olan standartlar ve değişiklikler (Devamı):

Bununla birlikte, KGK'nın 29 Aralık 2023 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan Kurul Kararında belirli işletmelerin 1 Ocak 2024 tarihinden itibaren zorunlu sürdürülebilirlik raporlamasına tabi olacağı açıklanmıştır. 5 Ocak 2024 tarihli "Türkiye Sürdürülebilirlik Raporlama Standartları (TSRS) Uygulama Kapsamına İlişkin Kurul Kararı" Kapsamında Sürdürülebilirlik Raporlamasına Tabi Olacak İşletmelerin Belirlenmesi amacıyla sürdürülebilirlik uygulaması kapsamına giren işletmeler sayılmaktadır. Söz konusu değişikliğin, Şirket'in finansal durumu ve performansı üzerindeki etkileri değerlendirilmektedir.

2.4 Önemli muhasebe politikalarının özeti

Finansal tabloların hazırlanmasında önceki dönemle tutarlı olarak kullanılan önemli muhasebe politikaları aşağıda özetlenmiştir:

Nakit ve nakit benzerleri

Nakit ve nakit benzerleri, kasada tutulan nakit, banka mevduatları ile tutarı belirli, nakde kolayca çevrilebilen kısa vadeli ve yüksek likiditeye sahip, değerindeki değişim riski önemsiz olan ve vadesi üç aydan daha kısa olan yatırımları içermektedir (Not 4). Türk Lirası mevduatları maliyet değerleriyle, döviz tevdiat hesapları ise bilanço tarihinde Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası döviz alış kuru kullanılmak suretiyle Türk Lirası'na çevrilmiş değerleriyle gösterilmektedir. Vadeli mevduat hesapları, bilanço tarihi itibarıyla, tahakkuk etmiş faizlerini de içermektedir. Şirket, nakit ve nakit benzerleri belirli sebeple değer düşüklüğüne uğramadığı durumlarda beklenen kredi zararı modelini kullanarak değer düşüklüğü değerlendirmesi için gözden geçirilmektedir.

Gelirlerin kaydedilmesi

Şirket, taahhüt edilmiş bir mal veya hizmeti müşterisine devrederek edim yükümlülüğünü yerine getirdiğinde veya getirdikçe hasılatı finansal tablolarına kaydeder. Bir varlığın kontrolü müşterinin eline geçtiğinde (veya geçtikçe) varlık devredilmiş olur (Not 18).

Şirket aşağıda yer alan temel prensipler doğrultusunda hasılatı finansal tablolarına kaydetmektedir:

- (a) Müşteriler ile sözleşmeleri belirlenmesi
- (b) Sözleşmedeki performans yükümlülüklerini belirlenmesi
- (c) Sözleşmedeki işlem fiyatını saptanması
- (d) İşlem fiyatını sözleşmedeki performans yükümlülüklerine bölüştürülmesi
- (e) Her performans yükümlülüğü yerine getirildiğinde hasılatın muhasebeleştirilmesi

Şirket aşağıdaki şartların tamamının karşılanması durumunda müşterisi ile yaptığı bir sözleşmeyi hasılat olarak muhasebeleştirir:

- (a) Sözleşmenin tarafları sözleşmeyi (yazılı, sözlü ya da diğer ticari teamüllere uyarınca) onaylamış ve kendi edimlerini ifa etmeyi taahhüt etmektedir,
- (b) Şirket her bir tarafın devredeceği mal veya hizmetlerle ilgili hakları tanımlayabilmektedir,
- (c) Şirket devredilecek mal veya hizmetlerle ilgili ödeme koşulları tanımlayabilmektedir,
- (d) Sözleşme özü itibarıyla ticari niteliktedir,
- (e) Şirket'in müşteriye devredilecek mal veya hizmetler karşılığı bedel tahsil edecek olması muhtemeldir.

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2023 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası'nın ("TL"), 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla satın alma gücü esasına göre ifade edilmiştir)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.4 Önemli muhasebe politikalarının özeti (Devamı)

Gelirlerin kaydedilmesi (Devamı)

Bir bedelin tahsil edilebilirliğinin muhtemel olup olmadığını değerlendirirken işletme, sadece müşterinin bu bedeli vadesinde ödeyebilmesini ve buna ilişkin niyetini dikkate alır.

Uzatılmış garanti satışlarından kaynaklanan hasılat

Şirket, traktör, iş makinesi, tarımsal ekipman ve yedek parçalarını satarak hasılat elde etmektedir. Hasılat, ürünler müşteri ve bayilere devredildiğinde kaydedilir. Ayrıca, ürünler ile birlikte Şirket'in müşterilerine verdiği 2 yıl yasal garanti taahhütü vardır. Bu garanti taahhütü, üründen bağımsız olarak bir fiyatı olmayan ve bağımsız olarak satılamayan taahhüt olup ürün satışından ayrı bir ürün veya hizmet olarak değerlendirilmemektedir.

Şirket'in, ürettiği ürünler için ek garanti taahhüdü satışı yapmaktadır. Verilen ek garanti taahhütlerinin fiyatı, satılan ürünlerden ayrı olarak belirlenmekte ve sözleşme içerisinde taahhüt edilen farklı bir hizmet olarak değerlendirilmektedir. Bu nedenle Şirket, uzatılmış garanti satışları nedeniyle verilecek hizmeti ayrı bir edim yükümlülüğü olarak muhasebeleştirilmektedir.

Her bir edim yükümlülüğü için Şirket, sözleşme başlangıcında edim yükümlülüğünü zamanla yerine getirip getirmediğini ya da edim yükümlülüğünün zamanın belli bir anında yerine getirip getirmediğini belirler. Şirket, uzatılmış garanti satışlarında hizmetin kontrolünü zamanla devreder ve dolayısıyla söz konusu satışlarına ilişkin edim yükümlülüklerini zamanla yerine getirir ve bu edim yükümlülüğünün tamamen yerine getirilmesine yönelik ilerlemeyi ölçerek zamanla hasılatı finansal tablolara alır. Şirket, ürün satışlarından kaynaklanan hasılatı kontrolün müşteriye devrini takiben şirket finansal tablolarına kaydeder.

Şirket, başka bir taraf mal veya hizmetin müşteriye sağlanmasına müdahil olduğunda, taahhüdünün niteliğinin belirlenen mal veya hizmetleri bizzat sağlamaya (asil) veya diğer tarafça sağlanan bu mal veya hizmetlere aracılık etmeye (vekil) yönelik bir edim yükümlülüğü olduğunu belirler. Şirket, belirlenmiş mal veya hizmetleri, o mal veya hizmetleri müşteriye devretmeden önce kontrol ediyorsa asildir. Söz konusu durumda edim yükümlülüğünü yerine getirdiğinde (veya getirdikçe), devredilen belirlenmiş mal veya hizmetler karşılığında hak etmeyi beklediği bedelin brüt tutarı kadar hasılatı finansal tablolarına kaydeder. Şirket, edim yükümlülüğü belirlenmiş mal veya hizmetlerin başka bir tarafça temin edilmesine aracılık etmekte ise vekil durumundadır ve söz konusu edim yükümlülüğü için hasılatı finansal tablolara yansıtmaz.

Şirket, müşterilerinden tamamlanan ediminin müşteri açısından değerine doğrudan karşılık gelen bir bedelin tahsiline hak kazanması durumunda (ürünlerin tesliminde), faturalama hakkına sahip olduğu tutar kadar hasılatı finansal tablolara yansıtmaktadır.

İşlem bedeli; indirimler ve müşterilere verilen performans primleri gibi nedenler ile değişkenlik göstermektedir. İşlem bedeli, ürünün satışının belirli bir hedefe ulaşması durumunda belirli bir performans priminin taahhüt edildiği durumlarda en muhtemel tutar yöntemi ile belirlenmektedir.

Şirket, yıllık satış performans sonuçları doğrultusunda bayilerine prim ödemeleri yapmaktadır. Bu ödemeler için bilanço tarihi itibarıyla hesaplanan tutarlar bilançoda ticari alacaklar hesabına, kar veya zarar tablosunda satış indirimleri olarak hasılat hesabına kaydedilmektedir. Şirket'in müşterileri ile yapılan sözleşmelerinden doğan kontrat varlıkları ve söz konusu kontratlara ilişkin aktifleştirilecek kontrat maliyetleri bulunmamaktadır.

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2023 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası'nın ("TL"), 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla satın alma gücü esasına göre ifade edilmiştir.)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.4 Önemli muhasebe politikalarının özeti (Devamı)

Stoklar

Stoklar, maliyetin veya net gerçekleşebilir değerin düşük olanı ile değerlendirilir. Net gerçekleşebilir değer, tahmini satış fiyatından tahmini tamamlama maliyeti ve satışı gerçekleştirmek için gerekli tahmini satış maliyeti toplamının indirilmesiyle elde edilen tutardır (Not 9). Stokların maliyeti tüm satın alma maliyetlerini, dönüştürme maliyetlerini ve stokların mevcut durumuna ve konumuna getirilmesi için katlanılan diğer maliyetleri içerir. Birim maliyet, ağırlıklı ortalama yöntemi ile hesaplanmaktadır.

Peşin ödenmiş giderler

Peşin ödenmiş giderler, genellikle tedarikçilere yapılan ve daha sonraki bir dönemde veya dönemlerde gider ve maliyet hesaplarına aktarılacak tutarlardır.

Maddi duran varlıklar

Maddi duran varlıklar, 1 Ocak 2005 tarihinden önce iktisap edilen kalemler için TL'nin 31 Aralık 2004 tarihindeki alım gücüyle ifade edilen düzeltilmiş elde etme maliyetleri üzerinden, 1 Ocak 2005 tarihinden sonra iktisap edilen kalemler için ise elde etme maliyetleri üzerinden, birikmiş amortisman ve mevcutsa kalıcı değer düşüklüğünün indirilmesi sonrasında oluşan değerleri ile finansal tablolara yansıtılmaktadır. Amortisman, aşağıda belirtilen maddi varlıkların ekonomik faydalı ömürlerini yansıtan oranlarda doğrusal amortisman metoduna göre hesaplanmaktadır (Not 10). Arsalar, ekonomik faydalı ömürleri sonsuz olarak kabul edildiğinden amortismanına tabi tutulmamışlardır.

Maddi duran varlıkların tahmin edilen faydalı ömürleri aşağıdaki gibidir:

Ekonomik ömür

Binalar	25 - 50 yıl
Yeraltı ve yerüstü düzenleri	10 - 25 yıl
Makine, tesis ve cihazlar	4 - 15 yıl
Taşıtlar	4 - 5 yıl
Döşeme ve demirbaşlar	5 - 6 yıl
Özel maliyetler	4 - 10 yıl

Maddi duran varlıkların kayıtlı değerlerinin varlığın geri kazanılabilir değerinden daha yüksek olduğu durumlarda duran varlık geri kazanılabilir değerine indirilir. Maddi varlık elden çıkarılmalarıyla oluşan kar ve zararlar, düzeltilmiş maddi varlık tutarları üzerinden hesaplanarak gelir/gider hesaplarına yansıtılmıştır.

Maddi duran varlıkların bakım ve onarım giderleri normal şartlarda gider yazılmaktadır. Ancak, istisnai durumlarda, eğer bakım ve onarım varlıklarda genişletme veya önemli ölçüde geliştirme ile sonuçlanırsa söz konusu maliyetler aktifleştirilebilir ve ilişkilendirildiği maddi varlığın kalan faydalı ömrü üzerinden amortismanına tabi tutulur.

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2023 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası'nın ("TL"), 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla satın alma gücü esasına göre ifade edilmiştir)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.4 Önemli muhasebe politikalarının özeti (Devamı)

Maddi olmayan duran varlıklar

Maddi olmayan duran varlıklar, aşağıda açıklanan geliştirme giderleriyle, elde edilmiş hakları ve bilgisayar yazılımlarını içermektedir. Haklar ve yazılımlar 1 Ocak 2005 tarihinden önce iktisap edilen kalemler için TL'nin 31 Aralık 2004 tarihindeki alım gücüyle ifade edilen düzeltilmiş elde etme maliyetleri üzerinden, 1 Ocak 2005 tarihinden sonra iktisap edilen kalemler için ise elde etme maliyetleri üzerinden, birikmiş itfa payları ve mevcutsa kalıcı değer düşüklüğünün indirilmesi sonrasında oluşan net değeri ile finansal tablolara yansıtılmaktadır. Maddi olmayan varlık itfa payları alış yılından itibaren dört ve beş yıllık ekonomik ömürleri üzerinden doğrusal itfa yöntemiyle hesaplanmıştır. Değer düşüklüğünün olması durumunda maddi olmayan varlıkların kayıtlı değeri, geri kazanılabilir tutara indirilir (Not 12).

Araştırma ve geliştirme giderleri

Araştırma harcamaları gerçekleştiğinde gider olarak kaydedilir. Geliştirme projelerinde oluşan maliyetler (yeni veya iyileştirilen ürünlerin tasarım ve testi ile ilgili), aşağıdaki şartların gerçekleşmesi durumunda maddi olmayan duran varlık olarak kaydedilir:

- Maddi olmayan duran varlığın tamamlanması halinde, tamamlanan varlığın teknik fizibilitesi dikkate alınarak satılabilir veya kullanılabilir olması,
- Yönetimin maddi olmayan duran varlığın tamamlanması ve kullanımı veya satış kararı,
- Maddi olmayan duran varlıkların kullanılabilir veya satılabilir olması,
- Gelecekte sağlayacağı olası ekonomik faydaların gösterimi,
- Maddi olmayan duran varlığın geliştirilmesinin tamamlanması, kullanımı veya satışı için yeterli teknik, finansal ve diğer kaynaklar,
- Maddi olmayan duran varlığın geliştirme aşamasında yapılan masrafların güvenilir biçimde ölçülmesi.

Bu kriterlere sahip olmayan diğer geliştirme maliyetleri oluştuğu dönemde gider olarak kaydedilmektedir. Önceki dönemlerde gider kaydedilen geliştirme giderleri sonraki dönemlerde aktifleştirilemez. Aktifleştirilen geliştirme giderleri maddi olmayan duran varlık olarak muhasebeleştirilir ve ilgili duran varlık kullanıma hazır olduğu andan itibaren, 5-10 yıl aralığındaki faydalı ömürleri üzerinden doğrusal yöntem ile amortismanla tabi tutulur (Not 12).

Finansal varlıklar

Şirket finansal varlıklarını "gerçeğe uygun değer farkı kâr veya zarara yansıtılan finansal varlıklar", "gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıklar", "itfa edilmiş değerinden gösterilen finansal varlıklar", ve "krediler ve alacaklar" olarak sınıflandırmıştır. Sınıflandırma, finansal varlığın elde edilme amacına ve özelliğine bağlı olarak, ilk kayda alma sırasında belirlenmektedir. Normal yoldan alınıp satılan finansal varlıklar işlem tarihinde kayıtlara alınmaktadır. Finansal varlıklar ilk muhasebeleştirilmesi sırasında gerçeğe uygun değerinden ölçülür. Gerçeğe uygun değer farkı kâr veya zarara yansıtılmayan finansal varlık veya finansal yükümlülüklerin ilk muhasebeleştirilmesi sırasında, ilgili finansal varlığın edinimi ile doğrudan ilişkilendirilebilen işlem maliyetleri de söz konusu gerçeğe uygun değere ilave edilir.

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2023 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası'nın ("TL"), 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla satın alma gücü esasına göre ifade edilmiştir.)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.4 Önemli muhasebe politikalarının özeti (Devamı)

Finansal varlıklar (Devamı)

İtfa edilmiş maliyeti üzerinden ölçülen finansal varlıklar

Yönetimin sözleşmeye dayalı nakit akışlarını tahsil etme iş modelini benimsediği ve sözleşme şartlarının belirli tarihlerde sadece anapara ve anapara bakiyesinden kaynaklanan faiz ödemelerini içerdiği, sabit veya belirli ödemeleri olan, aktif bir piyasada işlem görmeyen ve türev araç olmayan finansal varlıkları itfa edilmiş maliyet bedelinden muhasebeleştirilen varlıklar olarak sınıflandırılır. Vadeleri bilanço tarihinden itibaren 12 aydan kısa ise dönen varlıklar, 12 aydan uzun ise duran varlıklar olarak sınıflandırılırlar. İtfa edilmiş maliyet bedelinden muhasebeleştirilen varlıklar, finansal durum tablosunda "ticari alacaklar" ve "nakit ve nakit benzerleri" kalemlerini içermektedir.

Gerçeğe uygun değer değişimi kar veya zarara yansıtılan finansal varlıklar

Yönetimin sözleşmeye dayalı nakit akışlarını tahsil etme ve/veya satış yapma iş modelini benimsediği varlıklar gerçeğe uygun değerinden muhasebeleştirilen varlıklar olarak sınıflandırılır. Yönetim, ilgili varlıkları bilanço tarihinden itibaren 12 ay içinde elden çıkarmaya niyetli değilse söz konusu varlıklar duran varlıklar olarak sınıflandırılırlar. Şirket özkaynağa dayalı finansal varlıklara yapılan yatırımlar için ilk muhasebeleştirme sırasında yatırımın gerçeğe uygun değer farkının diğer kapsamlı gelire veya kâr veya zarar tablosuna yansıtılan özkaynak yatırımı olarak değişmez bir seçim yapar.

"Gerçeğe uygun değer farkı kar veya zarara yansıtılan finansal varlıklar", itfa edilmiş maliyeti üzerinden ölçülen ve gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıklar dışında kalan finansal varlıklardan oluşmaktadır. Söz konusu varlıkların değerlemesi sonucu oluşan kazanç ve kayıplar gelir tablosunda muhasebeleştirilmektedir. Gerçeğe uygun değer farkı kar veya zarara yansıtılan finansal varlıklar finansal durum tablosunda kur korumalı mevduat, girişim sermayesi fonu ve serbest özel fon kalemlerini içermektedir.

Gerçeğe uygun değer değişimi kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıklar

Bir borçlanma aracı, aşağıdaki her iki şartın birden sağlanması ve gerçeğe uygun değer farkı kar veya zarara yansıtılarak ölçülen olarak sınıflandırılmaması durumunda gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılarak ölçülür:

- Finansal varlığın sözleşmeye bağlı nakit akışlarının tahsil edilmesini ve finansal varlıkların satılmasını amaçlayan bir iş modeli kapsamında elde tutulması ve
- Finansal varlığa ilişkin sözleşme şartlarının, belirli tarihlerde sadece anapara ve anapara bakiyesinden kaynaklanan faiz ödemelerini içeren nakit akışlarına yol açması.

Alım satım amacıyla elde tutulmayan özkaynak araçlarına yapılan yatırımların ilk defa finansal tablolara alınmasında, gerçeğe uygun değerindeki sonraki değişikliklerin diğer kapsamlı gelirden sunulması konusunda geri dönülemeyecek bir tercihte bulunulabilir. Bu tercihin seçimi her bir yatırım bazında yapılabilir.

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2023 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası'nın ("TL"), 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla satın alma gücü esasına göre ifade edilmiştir)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.4 Önemli muhasebe politikalarının özeti (Devamı)

Finansal varlıklar (Devamı)

Yukarıda belirtilen itfa edilmiş maliyeti üzerinden ya da gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılarak ölçülmeyen tüm finansal varlıklar gerçeğe uygun değer farkı kar veya zarara yansıtılarak ölçülür. Bunlar, tüm türev finansal varlıkları da içermektedir. Finansal varlıkların ilk defa finansal tablolara alınması sırasında, finansal varlıkların farklı şekilde ölçümünden ve bunlara ilişkin kazanç veya kayıpların farklı şekilde finansal tablolara alınmasından kaynaklanacak bir muhasebe uyumsuzluğunu ortadan kaldırması veya önemli ölçüde azaltması şartıyla bir finansal varlığın geri dönülemez bir şekilde gerçeğe uygun değer farkı kar veya zarara yansıtılarak ölçülen olarak tanımlanabilir. Gerçeğe uygun değer farkı kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıklar finansal durum tablosunda uzun vadeli finansal yatırımları içermektedir.

Ticari alacaklar

Şirket tarafından bir alıcıya ürün veya hizmet sağlanması sonucunda oluşan ticari alacaklar ertelenen finansman gelirinden netleştirilmiş olarak gösterilirler (Not 7,26). Belirlenmiş faiz oranı olmayan kısa vadeli alacaklar, faiz tahakkuk etkisinin çok büyük olmaması durumunda, orijinal fatura değerleri üzerinden gösterilmiştir.

Şirket, finansal tablolarda yer alan itfa edilmiş maliyet bedelinden muhasebeleştirilen ticari alacakları değer düşüklüğü hesaplamaları için kolaylaştırılmış uygulamayı seçerek karşılık matrisi kullanmaktadır. Bu uygulama ile Şirket, ticari alacaklar belirli sebeplerle değer düşüklüğüne uğramadığı durumlarda, beklenen kredi zarar karşılığını ömür boyu beklenen kredi zararlarına eşit bir tutardan ölçmektedir. Beklenen kredi zararlarının hesaplamasında, geçmiş kredi zararı deneyimleri ile birlikte, Şirket'in geleceğe yönelik tahminleri de dikkate alınmaktadır.

Şirket tahsil imkanının kalmadığına dair objektif bir delil olduğu takdirde ilgili ticari alacak için değer düşüklüğü karşılığı ayırmaktadır. Objektif deliller, alacağın dava veya icra safhasında veya hazırlığında olması, alıcının, önemli finansal zorluk içine düşmesi, alıcının temerrüde düşmesi veya önemli ve süresi öngörülemez bir gecikme yaşanacağını muhtemel olması gibi durumlardır. Söz konusu bu karşılığın tutarı, alacağın kayıtlı değeri ile tahsili mümkün tutar arasındaki farktır. Tahsili mümkün tutar, teminatlardan ve güvencelerden tahsil edilebilecek meblağlar dahil olmak üzere tüm nakit akışlarının, oluşan ticari alacağın orijinal etkin faiz oranı esas alınarak iskonto edilen değeridir. Ayrıca Şirket, finansal tablolarda yer alan itfa edilmiş maliyet bedelinden muhasebeleştirilen ticari alacaklarının değer düşüklüğü hesaplamaları için kolaylaştırılmış uygulamayı seçerek karşılık matrisi kullanmaktadır. Bu uygulama ile Şirket, ticari alacaklar belirli sebeplerle değer düşüklüğüne uğramadığı durumlarda, beklenen kredi zarar karşılığını ömür boyu beklenen kredi zararlarına eşit bir tutardan ölçmektedir.

Beklenen kredi zararlarının hesaplamasında, geçmiş kredi zararı deneyimleri ile birlikte, Şirket'in geleceğe yönelik tahminleri de dikkate alınmaktadır. Şirket nakit ve nakit benzerlerine beklenen kredi zarar modelini kullanarak değer düşüklüğü için gözden geçirmektedir.

Şüpheli alacak tutarına karşılık ayrılmasını takiben, şüpheli alacak tutarının tamamının veya bir kısmının tahsil edilmesi durumunda, tahsil edilen tutar ayrılan şüpheli alacak karşılığından düşülerek kar veya zarar tablosuna gelir olarak kaydedilir.

Şirket, yurt içi satışlarından doğan alacaklarını, "Doğrudan Borçlandırma Sistemi" (DBS) ile tahsil etmektedir. Doğrudan Tahsilatlandırma Sistemi olarak da adlandırılan bu sistemde, anlaşmalı bankalar, bayilere tahsis ettikleri limit kapsamında, satışlar neticesinde doğan alacakları ödeme garantisinde bulunmaktadır. Satışlardan doğan alacaklar vade tarihlerine uygun olarak anlaşmalı bankalar tarafından Şirket hesaplarına aktarılmaktadır (Not 7 ve 27).

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2023 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası'nın ("TL"), 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla satın alma gücü esasına göre ifade edilmiştir.)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.4 Önemli muhasebe politikalarının özeti (Devamı)

Ticari borçlar

Ticari borçlar, makul değerleriyle deftere alınır ve müteakip dönemlerde etkin faiz oranı yöntemi kullanılarak iskonto edilmiş tutarlardan muhasebeleştirilir. Ticari borçlarla ilgili vade farkları ile kur farkı gelir/giderleri esas faaliyetlerinden diğer gelirler/ giderler hesap kaleminde gösterilir (Not 7, Not 21).

Borçlanmalar

Borçlanmalar, farklı bankalardan alınan banka kredilerinden oluşmaktadır. Krediler, alınan kredi tutarından işlem masrafları çıkartıldıktan sonraki değerleriyle kaydedilir. Banka kredileri, müteakip dönemlerde etkin faiz yöntemi kullanılarak iskonto edilmiş maliyet değeri üzerinden gösterilir (Not 6). İşlem masrafları düşüldükten sonra kalan tutar ile iskonto edilmiş maliyet değeri arasındaki fark, gelir tablosuna kredi dönemi süresince finansman maliyeti olarak yansıtılır (Not 23). Şirket'in bilanço tarihinden itibaren 12 ay için yükümlülüğü geri ödemeyi erteleme gibi koşulsuz hakkı bulunmuyorsa finansal borçlar, kısa vadeli borçlanmalar olarak sınıflandırılır.

Finansal varlık ve yükümlülüklerin kayda alınması ve çıkarılması

Bütün finansal varlık alım ve satımları işlem tarihinde, yani Şirket'in varlığı almayı veya satmayı taahhüt ettiği tarihte kayıtlara yansıtılır. Söz konusu alım ve satımlar genellikle piyasada oluşan genel teamül ve düzenlemelerle belirlenen zaman dilimi içerisinde finansal varlığın teslimini gerektiren alım satımlardır.

Bir finansal varlık (ya da finansal varlığın veya benzer finansal varlıklardan oluşan grubun bir kısmı);

- Varlıktan nakit akımı elde etme hakkına ilişkin sürenin bitmiş olması durumunda;
- Şirket'in varlıktan nakit akımı elde etme hakkı olmakla birlikte, üçüncü kişilere direkt devretme zorunluluğu olan bir anlaşma kapsamında çok fazla zaman geçirmeden tamamını ödeme yükümlülüğü olması durumunda;

Şirket'in finansal varlıktan nakit akımlarını elde etme hakkını devretmesi ve (a) varlık ile ilgili tüm risk veya ödüllerin devredilmiş veya (b) tüm hak ya da ödüllerin transfer edilmemiş olmasına rağmen, varlık üzerindeki tüm kontrolleri transfer etmiş olması durumunda kayıtlardan çıkarılır.

Şirket'in varlıktan nakit akımı elde etmesi hakkını devretmesi bununla birlikte tüm risk ya da menfaatlerin transfer edilmemesi veya üzerindeki kontrolü devretmemesi durumunda, varlık, Şirket'in varlık ile devam eden ilişkisine bağlı olarak finansal tablolarda taşınır.

Finansal yükümlülükler, bu yükümlülüklerden doğan borçların ortadan kalkması, iptal edilmesi ve süresinin dolması durumlarında kayıtlardan çıkartılır.

Netleştirme/mahsup

Finansal varlık ve yükümlülükler, söz konusu varlık ve yükümlülükleri net olarak değerlendirmeye niyet olması veya varlıkların elde edilmesi ile yükümlülüklerin yerine getirilmesinin birbirini takip ettiği durumlarda net olarak gösterilirler.

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2023 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası'nın ("TL"), 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla satın alma gücü esasına göre ifade edilmiştir)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.4 Önemli muhasebe politikalarının özeti (Devamı)

İlişkili taraflar

a) Bir kişi veya bu kişinin yakın ailesinin bir üyesi, aşağıdaki durumlarda Şirket ile ilişkili sayılır:

Söz konusu kişinin,

- (i) Şirket üzerinde kontrol veya müşterek kontrol gücüne sahip olması durumunda,
- (ii) Şirket üzerinde önemli etkiye sahip olması durumunda,
- (iii) Şirket veya Şirket'in bir ana ortaklığının kilit yönetici personelinin bir üyesi olması durumunda.

(b) Aşağıdaki koşullardan herhangi birinin mevcut olması halinde işletme Şirket ile ilişkili sayılır:

- (i) İşletme ve Şirket'in aynı grubun üyesi olması halinde,
- (ii) İşletmenin, diğer işletmenin (veya diğer işletmenin de üyesi olduğu bir grubun üyesinin) iştiraki ya da iş ortaklığı olması halinde,
- (iii) Her iki işletmenin de aynı bir üçüncü tarafın iş ortaklığı olması halinde,
- (iv) İşletmelerden birinin üçüncü bir işletmenin iş ortaklığı olması ve diğer işletmenin söz konusu üçüncü işletmenin iştiraki olması halinde.
- (v) İşletmenin, Şirket'in ya da Şirket ile ilişkili olan bir işletmenin çalışanlarına ilişkin olarak işten ayrılma sonrasında sağlanan fayda planlarının olması halinde. Şirket'in kendisinin böyle bir plânının olması halinde, sponsor olan işverenler de Şirket ile ilişkilidir.
- (vi) İşletmenin (a) maddesinde tanımlanan bir kişi tarafından kontrol veya müştereken kontrol edilmesi halinde.
- (vii) (a) maddesinin (i) bendinde tanımlanan bir kişinin işletme üzerinde önemli etkisinin bulunması veya söz konusu işletmenin (ya da bu işletmenin ana ortaklığının) kilit yönetici personelinin bir üyesi olması halinde.

Bu finansal tabloların amacı doğrultusunda ortaklar, önemli yönetim personeli ve Yönetim Kurulu üyeleri, aileleri ve onlar tarafından kontrol edilen veya onlara bağlı şirketler, iştirak ve ortaklıklar ilişkili taraflar olarak kabul ve ifade edilmişlerdir. Olağan faaliyetler nedeniyle ilişkili taraflarla bazı iş ilişkilerine girilebilir.

Yabancı para işlemleri

Yabancı para cinsinden yapılan işlemler, işlemin yapıldığı günkü döviz kurlarından TL'ye çevrilmiştir. Finansal durum tablosunda yer alan yabancı para birimi bazındaki parasal varlıklar bilanço tarihindeki Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası döviz alış kurları kullanılarak parasal yükümlülükler ise satış kurları kullanılarak TL'ye çevrilmiştir. Bu işlemler sonucunda oluşan kur farkları dönem net karının belirlenmesinde hesaba alınmıştır. Makul değerleri ile gösterilen yabancı para birimi bazındaki parasal olmayan varlıklar ve yükümlülükler ise makul değerlerinin belirlendiği günün kurundan TL'ye çevrilmiştir. Esas faaliyet konusuyla ilgili, ticari alacak ve borçlardan kaynaklanan kur farkları esas faaliyet gelirleri/giderleri hesap kaleminde gösterilir (Not 21).

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2023 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası'nın ("TL"), 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla satın alma gücü esasına göre ifade edilmiştir.)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.4 Önemli muhasebe politikalarının özeti (Devamı)

Pay başına kazanç

Gelir tablosunda beyan edilen pay başına kazanç, dönem net karının ilgili dönem içinde mevcut hisselerin ağırlıklı ortalama adedine bölünmesi ile bulunmaktadır (Not 25). Türkiye'deki şirketler, sermayelerini hâlihazırda bulunan hissedarlarına, geçmiş yıl karlarından dağıttıkları "bedelsiz hisse" yolu ile arttırabilmektedirler. Bu tip "bedelsiz hisse" dağıtımları, pay başına kazanç hesaplamalarında, finansal tablolarda sunulan tüm dönemlerde ihraç edilmiş hisse gibi değerlendirilir. Buna göre, bu hesaplamalarda kullanılan ağırlıklı ortalama hisse sayısı, hisse senedi dağıtımlarının geçmişe dönük etkilerini de hesaplayarak bulunmuştur.

Finansal durum tablosu tarihinden sonraki olaylar

Bilanço tarihinden sonraki olaylar, dönem karına ilişkin herhangi bir duyuru veya diğer seçilmiş finansal bilgilerin kamuya açıklanmasından sonra ortaya çıkmış olsalar bile, bilanço tarihi ile bilançonun yayımı için yetkilendirilme tarihi arasındaki tüm olayları kapsar. Şirket, bilanço tarihinden sonraki düzeltme gerektiren olayların ortaya çıkması durumunda, finansal tablolara alınan tutarları bu yeni duruma uygun şekilde düzeltir. Bilanço tarihinden sonra ortaya çıkan düzeltme gerektirmeyen hususlar, finansal tablo kullanıcılarının ekonomik kararlarını etkileyen hususlar olmaları halinde finansal tablo notlarında açıklanır (Not 28).

Karşılıklar, koşullu varlık ve yükümlülükler

Geçmişteki olaylardan kaynaklanan ve gerçekleşmesi gelecekte Şirket'in tamamıyla kontrolünde olmayan, bir veya birden fazla olayın olması veya olmaması durumuna bağlı olan olası varlık ve yükümlülükler, şarta bağlı varlık ve yükümlülükler olarak kabul edilmektedir. Şirket, şarta bağlı varlık ve yükümlülükleri kayıtlarına yansıtmamaktadır. Şarta bağlı yükümlülükler, ilgili bir ekonomik fayda çıkışı olasılığı uzak olmadığı sürece, şarta bağlı varlıklar ise ancak ekonomik faydaların girişi kuvvetle muhtemel ise finansal tablo notlarında açıklanmıştır (Not 15).

Karşılıklar, Şirket'in bilanço tarihi itibarıyla mevcut bulunan ve geçmişten kaynaklanan yasal veya yapısal bir yükümlülüğünün bulunması, yükümlülüğü yerine getirmek için ekonomik fayda sağlayan kaynakların çıkışının gerçekleşmesinin kuvvetle muhtemel olması halinde ve yükümlülük tutarı konusunda güvenilir bir tahminin yapılabildiği durumlarda muhasebeleştirilmektedir. Birden fazla sayıda benzer yükümlülüğün bulunduğu durumlarda, gerekli olabilecek ekonomik fayda sağlayan kaynakların çıkış olasılığı aynı nitelikteki yükümlülüklerin tamamı dikkate alınarak değerlendirilir.

Aynı nitelikte bulunan yükümlülüklerden herhangi bir tanesine ilişkin kaynak çıkışı ihtimali az bile olsa karşılık ayrılmaktadır. Gelecekteki operasyonel zararlarla ilgili olarak karşılık ayrılmamaktadır.

Paranın zaman değerinin etkisinin önemli olduğu durumlarda, karşılık tutarı; yükümlülüğün yerine getirilmesi için gerekli olması beklenen giderlerin bugünkü değeri olarak belirlenir. Karşılıkların bugünkü değerlerine indirgenmesinde kullanılacak iskonto oranının belirlenmesinde, ilgili piyasalarda oluşan faiz oranı ile söz konusu yükümlülükle ilgili risk dikkate alınır. Söz konusu iskonto oranı vergi öncesi oran olması şarttır. Söz konusu iskonto oranı, gelecekteki nakit akımlarının tahminiyle ilgili riski içermez.

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2023 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası'nın ("TL"), 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla satın alma gücü esasına göre ifade edilmiştir)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.4 Önemli muhasebe politikalarının özeti (Devamı)

Devlet teşvik ve yardımları

Gerçeğe uygun değerleri ile izlenen parasal olmayan devlet teşvikleri de dâhil olmak üzere tüm devlet teşvikleri, elde edilmesi için gerekli şartların Şirket tarafından yerine getirileceğine ve teşvikin Şirket tarafından elde edilebileceğine dair makul bir güvence olduğunda veya teşvikin Şirket tarafından elde edilmesi ile finansal tablolara alınır. Devlet teşvikleri, bu teşviklerle karşılanması amaçlanan maliyetlerin gider olarak muhasebeleştirildiği dönemler boyunca sistematik ve oransal bir şekilde gelir tablosuna yansıtılır. Şirket'in yatırım harcamaları ile ilgili resmi daireler tarafından verilmesi uygun görülmüş yatırım teşvik belgeleri bulunmaktadır. Şirket'in 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla, Ankara tesisleri için 525404 nolu; Adapazarı tesisleri için 542328 nolu ve Adapazarı GES yatırımı için 551864 nolu olmak üzere alınmış toplamda 3 adet açık yatırım teşvik belgesi bulunmaktadır (Not 13).

Bu teşvikler sebebiyle yukarıda bahsi geçen belgelerden kaynaklı olarak Şirket'in sahip olduğu muhtelif destek unsurları temel olarak aşağıda listelenmiştir:

- a) İthal edilen makine ve ekipmanlara uygulanan gümrük vergisinden %100 muafiyet,
- b) Yurtiçinden ve yurtdışından tedarik edilecek yatırım malları için KDV muafiyeti,
- c) Araştırma ve geliştirme kanunu kapsamında yer alan teşvikler (%100 Kurumlar Vergisi istisnası, Gelir Vergisi İstisnası, Damga Vergisi İstisnası ve Sosyal Güvenlik Kurumu teşvikleri vb.),
- d) Dâhilde işleme izin belgeleri,
- e) Araştırma ve geliştirme harcamaları karşılığı, Tübitak - Teydeb'den alınan nakit destek,
- f) İndirimli kurumlar vergisi teşviki (Yatırıma katkı oranları nispetinde belirlenmiş kurumlar vergisi muafiyetleri)
- g) Sigorta primi işveren hissesi desteği,
- h) Diğer ihracat teşvikleri
- i) Faiz desteği

Kurum kazancı üzerinden hesaplanan vergiler

Dönem karı üzerindeki vergi yükümlülüğü, cari dönem vergisi ve ertelenmiş vergiyi içermektedir. Cari dönem vergi yükümlülüğü, dönem karının vergiye tabi olan kısmı üzerinden ve bilanço tarihi itibarıyla geçerli olan vergi oranları ile yürürlükteki vergi mevzuatı uyarınca hesaplanan vergi yükümlülüğünü içermektedir (Not 24).

Ertelenmiş vergi yükümlülüğü veya varlığı, varlıkların ve yükümlülüklerin finansal tablolarda gösterilen değerleri ile yasal vergi matrahı hesabında dikkate alınan tutarları arasındaki geçici farklılıkların bilanço yöntemine göre vergi etkilerinin bilanço tarihi itibarıyla yasalaşmış vergi oranları dikkate alınarak hesaplanmasıyla belirlenmektedir (Not 24). Ertelenmiş vergi, yükümlülük yöntemi kullanılarak, varlık ve yükümlülüklerin finansal durum tablosundaki kayıtlı değerleri ile vergi değerleri arasında oluşan geçici farklar üzerinden hesaplanır.

Varlık ve yükümlülüklerin vergi değeri, vergi mevzuatı çerçevesinde söz konusu varlık ve yükümlülükler ile ilgili gelecek dönemlerde vergi matrahını etkileyecek tutarları ifade eder. Ertelenmiş vergi, yürürlükte olan veya bilanço tarihi itibarıyla yürürlüğe giren vergi oranları ve vergi mevzuatı dikkate alınarak, vergi varlığının gerçekleşeceği veya yükümlülüğünün ifa edileceği dönemde uygulanması beklenen vergi oranları üzerinden hesaplanır.

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2023 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası'nın ("TL"), 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla satın alma gücü esasına göre ifade edilmiştir.)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.4 Önemli muhasebe politikalarının özeti (Devamı)

Kurum kazancı üzerinden hesaplanan vergiler (Devamı)

Ertelenmiş vergi varlığı veya yükümlülüğü, söz konusu geçici farkların ortadan kalkacağı ilerideki dönemlerde ödenecek vergi tutarlarında yapacakları tahmin edilen artış ve azalış oranlarında finansal tablolara yansıtılmaktadırlar. Ertelenmiş vergi yükümlülüğü, tüm vergilendirilebilir geçici farklar için hesaplanırken ertelenmiş vergi varlığı gelecekte vergiye tabi kar elde etmek suretiyle indirilebilir geçici farklardan yararlanmanın kuvvetle muhtemel olması şartıyla finansal tablolara alınır. Ertelenmiş vergi varlığının bir kısmının veya tamamının sağlayacağı faydanın elde edilmesine imkân verecek düzeyde mali kar elde etmenin muhtemel olmadığı ölçüde, ertelenmiş vergi varlığının kayıtlı değeri azaltılır.

İndirimli kurumlar vergisi ödemesine imkan sağlayan devlet teşvikleri TMS-12 Gelir Vergileri standardı kapsamında değerlendirilerek; hak kazanılan vergi avantajı tutarı üzerinden, gelecekte vergiye tabi kar elde etmek suretiyle bu avantajdan yararlanmanın kuvvetle muhtemel olması şartıyla, ertelenen vergi varlığı muhasebeleştirilmektedir.

Aynı ülkenin vergi mevzuatına tabi olunması ve cari vergi varlıklarının cari vergi yükümlülüklerinden mahsup edilmesi konusunda yasal olarak uygulanabilir bir hakkın bulunması şartlarıyla ertelenmiş vergi varlıkları ve ertelenmiş vergi yükümlülükleri, karşılıklı olarak birbirinden mahsup edilir (Not 24).

Finansal riskten korunma muhasebesi

Şirket, türev sözleşmesi yapıldığı tarihte, kayıtlı bir varlığın, yükümlülüğün veya belirli bir riskle ilişkisi kurulabilen ve gerçekleşmesi muhtemel olan işlemlerin nakit akışlarında belirli bir riskten kaynaklanan ve kar/zararı etkileyebilecek değişimlere karşı korunmayı sağlayan işlemleri nakit akış riskinden korunma olarak belirlemektedir.

Şirket, etkin olarak nitelendirilen nakit akış finansal riskten korunma işlemlerine ilişkin kazanç ve kayıplarını özkaynaklarda "Nakit akış riskinden korunma kazanç/(kayıpları)" olarak göstermektedir. Etkin olmayan kısım ise dönem karında kar veya zarar olarak tanımlanır. Finansal riskten korunan taahhüdün veya gelecekteki muhtemel işlemin bir finansal olmayan varlık veya yükümlülük haline gelmesi durumunda özkaynak kalemleri arasında izlenen bu işlemlerle ilgili kazanç ya da kayıplar bu kalemlerden alınarak söz konusu varlık veya yükümlülüğün elde etme maliyetine veya defter değerine dahil edilmektedir. Aksi durumda, özkaynak kalemleri altında muhasebeleştirilmiş tutarlar, finansal riskten korunan gelecekteki muhtemel işlemin kar veya zarar tablosunu etkilediği dönemde kar veya zarar tablosuna transfer edilerek gelir veya gider olarak yansıtılır.

Gelecekte gerçekleşmesi muhtemel işlemin, gerçekleşmesi artık beklenmiyorsa, önceden özkaynaklar altında muhasebeleştirilen birikmiş kazanç ve kayıplar kar veya zarar tablosuna transfer edilir. Finansal riskten korunma aracının, yerine belgelenmiş finansal riskten korunma stratejisine uygun olarak başka bir araç tanımlanmadan veya uzatılmadan, vadesinin dolması, satılması, sona erdirilmesi veya kullanılması veya finansal riskten korunma tanımının iptal edilmesi durumunda, önceden diğer kapsamlı gelir altında muhasebeleştirilmiş kazanç ve kayıplar, kesin taahhüt veya tahmini işlem kar veya zarar tablosunu etkileyene kadar özkaynaklar altında sınıflandırılmaya devam edilir.

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2023 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası'nın ("TL"), 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla satın alma gücü esasına göre ifade edilmiştir)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.4 Önemli muhasebe politikalarının özeti (Devamı)

Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin karşılıklar

Ücretler, maaşlar ve sosyal güvenlik katkıları gibi dönem içinde çalışanlara sağlanan faydalar kapsamında borçlanılan tutarlardır. Bu tutarlar tahakkuk ettikleri dönemde personel giderlerine yansıtılmaktadır (Not 16).

Şirket yürürlükteki kanunlara göre, emeklilik dolayısıyla veya istifa ve İş Kanunu'nda belirtilen davranışlar dışındaki sebeplerle istihdamı sona erdirilen çalışanlara kıdem tazminatı ödemekle yükümlüdür. Kıdem tazminatı karşılığı, tüm çalışanların emeklilikleri dolayısıyla ileride doğması beklenen yükümlülük tutarlarının net bugünkü değerine göre hesaplanmış ve finansal tablolara yansıtılmıştır. Aktüeryal kayıp/kazanç ise diğer kapsamlı gider hesabı altında muhasebeleştirilmektedir. İş Kanununa göre, iş sözleşmesinin, herhangi bir nedenle sona ermesi halinde, işçinin hak kazanıp da kullanmadığı yıllık izin sürelerine ait ücretinin, sözleşmenin sona erdiği tarihteki ücreti üzerinden kendisine veya hak sahiplerine ödenmesi gerekmektedir. Kullanılmamış izin karşılığı bu çerçevede hesaplanarak finansal tablolara yansıtılmıştır (Not 15).

Nakit akış tablosu

Nakit akış tablosunda, döneme ilişkin nakit akımları işletme, yatırım ve finansman faaliyetlerine dayalı bir biçimde sınıflandırılarak raporlanır.

İşletme faaliyetlerden kaynaklanan nakit akımları, Şirket'in faaliyetlerinden kaynaklanan nakit akımlarını gösterir.

Yatırım faaliyetleriyle ilgili nakit akışları, Şirket'in yatırım faaliyetlerinde (duran varlık yatırımları ve finansal yatırımlar) kullandığı ve bu faaliyetlerden elde ettiği nakit akımlarını gösterir.

Finansman faaliyetlerine ilişkin nakit akımları, Şirket'in finansman faaliyetlerinde kullandığı kaynakları ve bu kaynakların geri ödemelerini gösterir.

Nakit ve nakit benzeri değerler, nakit ve banka mevduatı ile tutarı belirli nakde kolayca çevrilebilen kısa vadeli, yüksek likiditeye sahip ve orijinal vadesi 3 ay veya daha kısa olan yatırımları içermektedir.

Sermaye ve temettüleri

Adi hisseler, sermaye olarak sınıflandırılır. Adi hisseler üzerinden dağıtılan temettüler, beyan edildiği dönemde birikmiş karlardan indirilerek kaydedilir (Not 17).

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2023 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası'nın ("TL"), 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla satın alma gücü esasına göre ifade edilmiştir.)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.5 Önemli muhasebe değerlendirme, tahmin ve varsayımları

Finansal tabloların hazırlanmasında Şirket yönetiminin, raporlanan varlık ve yükümlülük tutarlarını etkileyecek, bilanço tarihi itibarı ile vukuu muhtemel yükümlülük ve taahhütleri ve raporlama dönemi itibarıyla gelir ve gider tutarlarını belirleyen varsayımlar ve tahminler yapması gerekmektedir. Gerçekleşmiş sonuçlar tahminlerden farklı olabilmektedir. Tahminler düzenli olarak gözden geçirilmekte, gerekli düzeltmeler yapılmakta ve gerçekleştikleri dönemde gelir tablosuna yansıtılmaktadırlar. Finansal tablolara yansıtılan tutarlar üzerinde önemli derecede etkisi olabilecek yorumlar ve bilanço tarihinde var olan veya ileride gerçekleşebilecek tahminlerin esas kaynakları göz önünde bulundurularak yapılan varsayımlar aşağıdadır:

Garanti gider karşılıkları

Şirket, garanti taahhüdü ile satışını gerçekleştirdiği ürünleri için garanti kapsamında katlanmayı öngördüğü işçilik ve malzeme giderlerini içeren tamir ve bakım masraflarını, satılan ürünlerin müteakip yıllarda söz konusu olabilecek geri dönüş olasılıkları ve tamir ve bakım tutarlarını tahmin ederek garanti karşılıklarını hesaplamaktadır. Söz konusu hesaplamada kullanılan malların tamir ve bakım için geri dönüş olasılıkları ve gerçekleştirilecek tamir ve bakım seviye ve maliyetleri Şirket'in geçmiş yıllardaki gerçekleşme istatistikleri kullanılarak tahmin edilmektedir (Not 15). Garanti karşılıklarının hesaplanmasında kullanılan satılan ürünlerin geri dönüş olasılığı ve maliyet tahminlerine ilişkin yapılan duyarlılık analizlerinin sonucunda, ilgili tahminlerde gerçekleşecek %10 oranında artış/azalışın, ilgili garanti karşılığı tutarında önemli bir etkisinin olmadığı sonucuna varılmıştır.

Ertelenmiş vergi varlığı

Ertelenmiş vergi varlığı gelecek yıllarda vergilendirilebilen gelirin oluşmasının muhtemel olduğunun tespiti halinde kayıtlara alınmaktadır. Vergilendirilebilen gelirin oluşmasının muhtemel olduğu durumlarda ertelenmiş vergi varlıkları indirilebilir geçici farklar ve indirimli kurumlar vergisi ödemesine imkan sağlayan yatırım indirimleri nedeniyle hak kazanılan vergi avantajları üzerinden hesaplanmaktadır (Not 24).

Şirket, söz konusu ertelenmiş vergi varlıklarının geri kazanılabilirliğini, vergilendirilebilir kar tahminlerini içeren iş modellerini baz alarak değerlendirmektedir. Bu iş modelleri satış miktarları, satış fiyatları ve kur beklentileri gibi ileriye dönük yönetim tahminlerini içermektedir. Ertelenmiş vergi varlıklarının ileriye dönük kullanımına ilişkin yapılan duyarlılık analizlerinin sonucunda, ilgili tahminlerde gerçekleşecek %10 oranında artış/azalışın, ilgili ertelenmiş vergi varlıklarının geri kazanılabilirliğine herhangi bir etkisinin olmadığı sonucuna varılmıştır (Not 24).

Maddi ve maddi olmayan duran varlıkların ekonomik ömürleri

Şirket yönetimi, maddi ve maddi olmayan duran varlıkların faydalı ekonomik ömürlerinin belirlenmesinde önemli varsayımlarda bulunmuştur.

Kıdem tazminatı karşılığı

Kıdem tazminatı karşılığı, iskonto oranları, gelecekteki maaş artışları ve çalışanların ayrılma oranlarını içeren birtakım varsayımlara dayalı aktüeryal hesaplamalar ile belirlenmektedir. Bu planların uzun vadeli olması sebebiyle, söz konusu varsayımlar önemli belirsizlikler içermektedir (Not 15).

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2023 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası'nın ("TL"), 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla satın alma gücü esasına göre ifade edilmiştir)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.6 Karşılaştırmalı bilgiler ve önceki dönem tarihli finansal tabloların yeniden düzenlenmesi

Karşılaştırmalı Bilgiler ve Önceki Dönem Finansal Tabloların Yeniden Düzenlenmesi

Finansal durum ve performans trendlerinin tespitine imkan vermek üzere, Şirket'in cari dönem finansal tabloları önceki dönemle karşılaştırmalı olarak hazırlanmaktadır. Cari dönem finansal tabloların sunumu ile uygunluk sağlanması açısından karşılaştırmalı bilgiler gerekli görüldüğünde yeniden sınıflandırılır.

Karşılaştırmalı Rakamlar

Not 2.1'de açıklandığı gibi, önceki raporlama dönemine ait rakamlar, karşılaştırmalı finansal tabloların raporlama dönemi sonunda geçerli olan ölçüm birimi cinsinden sunulması için genel fiyat endeksi uygulanarak yeniden düzenlenir. Daha önceki dönemlere ilişkin olarak açıklanan bilgiler de raporlama dönemi sonunda geçerli olan ölçüm birimi cinsinden ifade edilir.

NOT 3 – BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA

Türkiye'de kurulmuş olan Şirket'in faaliyet konusu tarım traktörleri, biçerdöver, iş makinesi, diğer tarım makine ve aletlerinin üretimi ve ticaretidir. Şirket'in faaliyet alanı, ürünlerin niteliği ve ekonomik özellikleri, üretim süreçleri, müşterilerin risklerine göre sınıflandırılması ve ürünlerin dağıtımında kullanılan yöntemler benzerdir. Şirket'in organizasyon yapısı, Şirket'in farklı faaliyetleri içeren ayrı bölümler halinde yönetilmesi yerine tek bir faaliyetin yönetilmesi şeklinde oluşturulmuştur. Ayrıca Şirket'in ihracatının önemli bir kısmı ilişkili taraflarına yapılmaktadır. Bu sebeplerden dolayı, Şirket'in operasyonları tek bir faaliyet bölümü olarak kabul edilmekte ve Şirket'in faaliyet sonuçları, bu faaliyetlere tahsis edilecek kaynakların tespiti ve bu faaliyetlerin performanslarının incelenmesi bu çerçevede değerlendirilmektedir. Şirket'in faaliyetleri, Şirket'in faaliyetlerine ilişkin karar almaya yetkili mercii tarafından detaylı olarak takip edilmektedir.

NOT 4 - NAKİT VE NAKİT BENZERLERİ

	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
Bankalar:		
- TL vadesiz mevduatlar	273.599.635	171.178.840
- TL vadeli mevduatlar	10.132.813.503	5.950.709.353
- Yabancı para vadesiz mevduatlar	221.682.862	17.706.331
- Yabancı para vadeli mevduatlar	1.703.083.212	1.138.215.932
	12.331.179.212	7.277.810.456

31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla TL ve Avro vadeli mevduatlara uygulanan yıllık ortalama etkin faiz oranları sırasıyla %43,91 ve %2,95'tir (31 Aralık 2022 : TL: %25,11, Avro: %1,53, USD:%1,50).

31 Aralık 2023 ve 2022 tarihleri itibarıyla vadeli mevduatların vadeleri üç aydan kısadır.

31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla Şirket'in bloke mevduatı bulunmamaktadır (31 Aralık 2022 : Yoktur).

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2023 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası'nın ("TL"), 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla satın alma gücü esasına göre ifade edilmiştir.)

NOT 4 - NAKİT VE NAKİT BENZERLERİ (Devamı)

31 Aralık 2023 ve 2022 tarihleri itibarıyla nakit akış tablolarında yer alan nakit ve nakit benzeri değerlerin detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
Bankalar	12.331.179.212	7.277.810.456
Eksi: Faiz tahakkukları	(213.613.503)	(83.145.723)
Nakit ve nakit benzeri değerler	12.117.565.709	7.194.664.733

Şirket'in mevduatlarının bulunduğu bankaların kredi riskleri, bağımsız veriler dikkate alınarak değerlendirilmekte olup herhangi önemli bir kredi riski beklenmemektedir. Nakit ve nakit benzerlerinin piyasa değerleri, bilanço tarihindeki tahakkuk eden faiz gelirini de içeren taşınan değerlerine yaklaşmaktadır.

NOT 5 - FİNANSAL YATIRIMLAR

Gerçeğe uygun değer farkı kar veya zarara yansıtılan finansal varlıklar

	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
Yatırım fonu	11.260.120	5.306.634
Kar payı ödeyen serbest özel fon	-	504.635.268
Kur korumalı mevduat hesapları	-	182.159.102
	11.260.120	692.101.004

Kur korumalı mevduat hesaplarının 26 Haziran 2023 tarihinde; kar payı ödeyen serbest özel fonun ise 5 Ocak 2023 tarihinde vadeleri bitmiştir.

Gerçeğe uygun değer farkı kar veya zarara yansıtılan finansal varlıkların hareket tablosu aşağıdaki gibidir:

	2023	2022
Dönem başı - 1 Ocak	692.101.004	-
İlaveler	6.004.456	669.199.754
Çıkışlar	(634.015.075)	-
Gerçeğe uygun değer değişimi	12.604.212	28.136.873
Parasal kazanç	(65.434.477)	(5.235.623)
Dönem sonu - 31 Aralık	11.260.120	692.101.004

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2023 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası'nın ("TL"), 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla satın alma gücü esasına göre ifade edilmiştir)

NOT 5 - FİNANSAL YATIRIMLAR (Devamı)

Gerçeğe uygun değer farkı kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıklar

	31 Aralık 2023		31 Aralık 2022	
	Defter Değeri	Sahiplik oranı %	Defter Değeri	Sahiplik oranı %
Agrovisio Tarım Bilişim Sanayi ve Ticaret Ltd ("Agravisio") (*)	8.460.238	%6,6	-	-
	8.460.238		-	

(*) Şirket, Estonya merkezli bir start-up olan ve 2017 yılında kurulan Agrovisio hisselerinin %6,6'sını , 29 Kasım 2023 tarihinde satın almıştır.

Şirket yönetimi yapmış olduğu değerlendirmede, yukarıda kote edilmiş piyasa değeri olmayan ve maliyet değerleri üzerinden, varsa, değer düşüklüğü karşılığı düşülerek gösterdiği finansal yatırımlarının gerçeğe uygun değerinin kayıtlı maliyet değerine yakın olduğu sonucuna varmıştır.

31 Aralık tarihinde sona eren hesap dönemleri için gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire kaydedilen finansal yatırımların hareketleri aşağıdaki gibidir:

	2023	2022
1 Ocak	-	-
Alışlar	8.460.238	-
31 Aralık	8.460.238	-

NOT 6 - FİNANSAL BORÇLAR

	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
Kısa vadeli finansal borçlar		
Kısa vadeli banka kredileri	4.414.121.354	4.007.805.023
Uzun vadeli banka kredilerinin kısa vadeli kısmı	512.439.342	1.397.749.120
Kısa vadeli kira yükümlülükleri	46.051.839	53.321.201
	4.972.612.535	5.458.875.344
Uzun vadeli finansal borçlar		
Uzun vadeli banka kredileri	752.246.830	836.102.681
Uzun vadeli kira yükümlülükleri	64.117.926	115.007.411
	816.364.756	951.110.092

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2023 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası'nın ("TL"), 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla satın alma gücü esasına göre ifade edilmiştir.)

NOT 6 - FİNANSAL BORÇLAR (Devamı)

a) Kısa vadeli borçlanmalar

Kısa vadeli banka kredileri

	Orijinal para birimi değeri		Yıllık ağırlıklı ortalama etkin faiz oranı (%)		TL karşılığı	
	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
Avro krediler	-	20.064.882	-	4,38	-	659.077.531
TL Tahviller	-	862.162.940	-	32,50	-	862.162.940
TL krediler	4.414.121.354	2.486.564.552	41,94	21,83	4.414.121.354	2.486.564.552
					4.414.121.354	4.007.805.023

Uzun vadeli kredilerin kısa vadeli kısımları

	Orijinal para birimi değeri		Yıllık ağırlıklı ortalama etkin faiz oranı (%)		TL karşılığı	
	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
Avro krediler	15.703.295	14.409.496	3,77	4,38	512.439.342	473.313.277
TL krediler	-	924.435.843	-	21,38	-	924.435.843
					512.439.342	1.397.749.120

b) Uzun vadeli borçlanmalar

Uzun vadeli banka kredileri

	Orijinal para birimi değeri		Yıllık ağırlıklı ortalama etkin faiz oranı (%)		TL karşılığı	
	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
Avro krediler	23.052.004	24.993.486	6,61	3,85	752.246.830	820.968.946
TL krediler	-	15.133.735	-	5,91	-	15.133.735
Toplam uzun vadeli banka kredileri					752.246.830	836.102.681

31 Aralık 2023 ve 2022 tarihleri itibarıyla uzun vadeli kredilerin geri ödeme planı aşağıdaki gibidir:

Yıl	2023	2022
2024	-	454.351.624
2025	373.911.204	381.751.057
2026	159.512.177	-
2027	109.411.718	-
2028	109.411.731	-
	752.246.830	836.102.681

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2023 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası'nın ("TL"), 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla satın alma gücü esasına göre ifade edilmiştir)

NOT 6 - FİNANSAL BORÇLAR (Devamı)

31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla Avro kredilerin detayları aşağıdaki gibidir:

Avro krediler	TL karşılığı	Faiz oranı	Vade sonu
17.236.680	562.477.685	3,95%	17 Şubat 2025
15.087.757	492.352.744	EURIBOR + 4,85	29 Aralık 2028
3.415.914	111.470.152	0,81%	25 Eylül 2026
2.409.465	78.627.095	3,25%	21 Şubat 2025
605.483	19.758.495	3,50%	29 Mart 2024
38.755.299	1.264.686.171		

31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla Avro kredilerin detayları aşağıdaki gibidir:

Avro krediler	TL karşılığı	Faiz oranı	Vade sonu
28.005.803	918.054.400	3,95%	17 Şubat 2025
10.086.647	331.915.937	4,25%	3 Temmuz 2023
10.084.041	331.830.206	3,75%	9 Haziran 2023
5.042.871	165.943.085	7,50%	22 Aralık 2023
4.432.843	145.869.228	3,25%	21 Şubat 2025
1.815.658	59.746.898	3,50%	29 Mart 2024
59.467.863	1.953.359.754		

Şirket'in 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla banka kredilerine ilişkin verilmiş herhangi bir teminat ve ipoteği bulunmamaktadır.

Banka kredilerinin taşınan ve makul değerleri aşağıdaki gibidir:

	Taşınan değer		Makul değer	
	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
Banka kredileri	5.678.807.526	6.241.656.824	7.008.806.109	6.337.586.263

31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla, kredilerin makul değerleri, Avro ve TL krediler için yıllık %4,87 ve %41,94 etkin ağırlıklı faiz oranları kullanılarak iskonto edilmiş nakit akış yöntemi ile belirlenmiştir (31 Aralık 2022 : Avro: %2,78 ve TL: %11,95).

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2023 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası'nın ("TL"), 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla satın alma gücü esasına göre ifade edilmiştir.)

NOT 6 - FİNANSAL BORÇLAR (Devamı)

2023 ve 2022 yılları içerisinde finansal borçlara ilişkin hareket tabloları aşağıdaki gibidir:

	2023	2022
1 Ocak	6.409.985.436	3.071.696.537
Alınan yeni finansal borçlar	7.340.366.934	7.629.666.239
Kira sözleşmelerinden kaynaklanan borç ödemelerine ilişkin nakit çıkışları	(136.649.224)	(72.920.637)
Yeni kiralama sözleşmelerinin etkisi	185.931.168	201.963.042
Anapara ödemeleri	(6.897.097.814)	(4.758.041.565)
Faiz tahakkuku değişimi	152.447.783	197.923.726
Kur farkı değişimi	709.572.999	628.001.162
Parasal kazanç	(1.975.579.991)	(488.303.068)
31 Aralık	5.788.977.291	6.409.985.436

NOT 7 - TİCARİ ALACAK VE BORÇLAR

	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
Kısa vadeli ticari alacaklar:		
Ticari alacaklar	2.376.709.478	1.420.899.804
Alacak senetleri ve çekler	44.811.657	34.807.025
	2.421.521.135	1.455.706.829
Eksi: Ticari alacaklara ilişkin değer düşüklüğü	(47.981.861)	(80.387.736)
Tahakkuk etmemiş finansman geliri	(48.998.802)	(11.261.683)
Kısa vadeli ticari alacaklar	2.324.540.472	1.364.057.410
İlişkili taraflardan ticari alacaklar (Not 26)	91.102.488	2.099.317.369
Toplam kısa vadeli ticari alacaklar	2.415.642.960	3.463.374.779

31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla TL, ABD Doları ve Avro cinsinden olan ticari alacakların ve borçların vadeleri bir yıldan kısa olup (31 Aralık 2022 : bir yıldan kısa) sırasıyla yıllık %41,39, %5,47 ve %3,85 (31 Aralık 2022: %9,54, %4,39 ve %1,88) etkin faiz oranı kullanılarak iskonto edilmişlerdir.

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2023 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası'nın ("TL"), 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla satın alma gücü esasına göre ifade edilmiştir)

NOT 7 - TİCARİ ALACAK VE BORÇLAR (Devamı)

Ticari alacaklara ilişkin değer düşüklüğü karşılığının 2023 ve 2022 yıllarına ilişkin hareket tabloları aşağıdaki gibidir:

	2023	2022
1 Ocak	(80.387.736)	(137.792.279)
Yıl içerisinde iptal/ tahsil edilen (Not 21)	1.435.012	16.096.063
Yıl içerisinde ayrılan karşılık (Not 21)	(405.598)	(11.959.063)
Parasal kazanç/ (kayıp)	31.376.461	53.267.543
31 Aralık	(47.981.861)	(80.387.736)
	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
Uzun vadeli ticari alacaklar:		
Alacak senetleri	109.458	180.357
	109.458	180.357
	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
Ticari borçlar:		
Ticari borçlar	7.828.679.635	7.789.415.919
Eksi: Tahakkuk etmemiş finansman gideri	(416.707.701)	(121.823.091)
Ticari borçlar	7.411.971.934	7.667.592.828
İlişkili taraflara ticari borçlar (Not 26)	1.368.080.020	447.827.591
Toplam ticari borçlar	8.780.051.954	8.115.420.419

NOT 8 – DİĞER ALACAK VE BORÇLAR

a) İlişkili olmayan taraflardan diğer alacaklar

	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
Verilen depozito ve teminatlar	412.392	648.806
	412.392	648.806

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2023 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası'nın ("TL"), 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla satın alma gücü esasına göre ifade edilmiştir.)

NOT 8 – DİĞER ALACAK VE BORÇLAR (Devamı)

b) İlişkili olmayan taraflara diğer borçlar

	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
Diğer borçlar (*)	201.944.341	204.230.076
Diğer ödenecek vergi ve borçlar	889.150	1.167.346
	202.833.491	205.397.422

(*) İlişkili olmayan taraflara diğer borçlar, Şirket'in almış olduğu lojistik hizmetleri, güvenlik hizmetleri, bilgi sistemleri hizmetleri ve danışmanlık hizmetlerinden oluşmaktadır.

NOT 9 - STOKLAR

	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
İlk madde ve malzemeler	2.736.526.536	2.690.278.724
Yoldaki mallar (*)	1.874.558.092	1.122.153.469
Yarı mamuller	58.137.452	129.678.330
Ticari mallar	2.099.446.902	668.653.149
Yedek parçalar	442.349.627	728.872.391
Mamuller	1.659.913.864	1.163.191.995
Eksi: Stok değer düşüklüğü karşılığı	(175.037.835)	(170.134.229)
Stoklar	8.695.894.638	6.332.693.829

Cari dönem içerisinde giderleştirilen stok maliyeti tutarı 39.606.625.125TL'dir (31 Aralık 2022 : 32.199.551.527 TL).

(*) Yoldaki mallar risk ve sorumluluğu Şirket'e geçen ancak dönem sonu itibarıyla işletmeye henüz gelmemiş ticari mal ve yedek parça stoklarından oluşmaktadır.

Stok değer düşüklüğünün 2023 ve 2022 yıllarına ilişkin hareket tabloları aşağıdaki gibidir:

	2023	2022
1 Ocak	(170.134.229)	(88.113.779)
Dönem içinde stokların satışı nedeniyle iptal edilen	7.974.519	6.783.969
Dönem içinde ayrılan stok değer düşüklüğü karşılığı	(12.878.125)	(88.804.419)
31 Aralık	(175.037.835)	(170.134.229)

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2023 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası'nın ("TL"), 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla satın alma gücü esasına göre ifade edilmiştir)

NOT 9 – STOKLAR (Devamı)

Stok değer düşüklüğü karşılığının stok kalemleri bazında dağılımı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
İlk madde ve malzemeler	(133.814.322)	(158.808.676)
Ticari mallar	(3.962.161)	(10.193.035)
Yedek parçalar	(37.261.352)	(1.132.518)
	(175.037.835)	(170.134.229)

NOT 10 - MADDİ DURAN VARLIKLAR

	1 Ocak 2023	Girişler	Çıkışlar	Transferler	31 Aralık 2023
<u>Maliyet</u>					
Araziler	412.031.165	13.141.412	-	-	425.172.577
Yeraltı ve yerüstü düzenleri	201.824.865	126.844.800	-	-	328.669.665
Binalar	2.319.817.292	79.848.952	-	-	2.399.666.244
Makine, tesis ve cihazlar	8.091.148.769	831.317.902	(99.981.937)	-	8.822.484.734
Özel maliyetler	68.926.048	-	(186.438)	-	68.739.610
Taşıtlar	79.498.054	104.802.659	(20.521.089)	-	163.779.624
Döşeme ve demirbaşlar	962.740.291	122.633.098	(2.563.495)	-	1.082.809.894
Yapılmakta olan yatırımlar	-	26.450.017	-	-	26.450.017
	12.135.986.484	1.305.038.840	(123.252.959)	-	13.317.772.365
<u>Birikmiş amortismanlar</u>					
Yeraltı ve yerüstü düzenleri	91.654.008	8.522.462	-	-	100.176.470
Binalar	1.011.787.258	37.330.240	-	-	1.049.117.498
Makine, tesis ve cihazlar	6.320.278.506	423.628.615	(99.948.191)	-	6.643.958.930
Özel maliyetler	66.850.461	1.210.404	(159.938)	-	67.900.927
Taşıtlar	41.028.814	11.438.480	(10.449.980)	-	42.017.314
Döşeme ve demirbaşlar	796.167.680	58.873.322	(2.304.250)	-	852.736.752
	8.327.766.727	541.003.523	(112.862.359)	-	8.755.907.891
Net defter değeri	3.808.219.757				4.561.864.474

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2023 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası'nın ("TL"), 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla satın alma gücü esasına göre ifade edilmiştir.)

NOT 10 - MADDİ DURAN VARLIKLAR (Devamı)

	1 Ocak 2022	Girişler	Çıkışlar	Transferler	31 Aralık 2022
<u>Maliyet</u>					
Araziler	412.031.165	-	-	-	412.031.165
Yeraltı ve yerüstü düzenleri	156.316.222	45.508.643	-	-	201.824.865
Binalar	2.303.079.551	16.737.741	-	-	2.319.817.292
Makine, tesis ve cihazlar	7.471.111.040	656.248.365	(36.417.104)	206.468	8.091.148.769
Özel maliyetler	68.926.048	-	-	-	68.926.048
Taşıtlar	73.878.212	17.522.328	(11.902.486)	-	79.498.054
Döşeme ve demirbaşlar	938.817.971	65.987.097	(42.064.777)	-	962.740.291
Yapılmakta olan yatırımlar	206.468	-	-	(206.468)	-
	11.424.366.677	802.004.174	(90.384.367)	-	12.135.986.484
<u>Birikmiş amortismanlar</u>					
Yeraltı ve yerüstü düzenleri	86.610.570	5.043.438	-	-	91.654.008
Binalar	972.936.984	38.850.274	-	-	1.011.787.258
Makine, tesis ve cihazlar	5.968.521.846	388.172.345	(36.415.685)	-	6.320.278.506
Özel maliyetler	64.908.022	1.942.439	-	-	66.850.461
Taşıtlar	32.623.087	11.155.713	(2.749.986)	-	41.028.814
Döşeme ve demirbaşlar	785.992.120	52.240.337	(42.064.777)	-	796.167.680
	7.911.592.629	497.404.546	(81.230.448)	-	8.327.766.727
Net defter değeri	3.512.774.048				3.808.219.757

31 Aralık 2023 ve 2022 tarihlerinde sona eren dönemlere ait maddi duran varlık amortisman giderlerinin dağılımı aşağıda belirtildiği gibidir:

	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
Satışların maliyeti	247.300.768	325.893.166
Araştırma ve geliştirme giderleri	180.245.212	68.153.991
Genel yönetim giderleri	84.769.489	82.500.790
Pazarlama, satış ve dağıtım giderleri	28.688.054	20.856.599
	541.003.523	497.404.546

31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla, Şirket'in yapılmakta olan yatırımlar hesap kalemi içerisinde cari dönemde aktifleştirdiği finansman maliyeti bulunmamaktadır (31 Aralık 2022 : Yoktur).

31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla maddi duran varlıklar üzerinde ipotek bulunmamaktadır (31 Aralık 2022 : Yoktur).

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2023 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası'nın ("TL"), 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla satın alma gücü esasına göre ifade edilmiştir)

NOT 11 - KULLANIM HAKKI VARLIKLARI

	1 Ocak 2023	İlaveler	Çıkışlar	31 Aralık 2023
Maliyet				
Arazi ve binalar	113.655.628	67.878.544	-	181.534.172
Makineler	152.040.308	-	-	152.040.308
Taşıtlar	201.502.548	118.052.624	-	319.555.172
	467.198.484	185.931.168	-	653.129.652
Birikmiş itfa ve tükenme payları				
Arazi ve binalar	77.547.090	46.159.603	-	123.706.693
Makineler	79.340.312	32.956.179	-	112.296.491
Taşıtlar	95.661.724	92.346.912	-	188.008.636
	252.549.126	171.462.694	-	424.011.820
Net defter değeri	214.649.358			229.117.832

	1 Ocak 2022	İlaveler	Çıkışlar	31 Aralık 2022
Maliyet				
Arazi ve binalar	78.485.738	35.169.890	-	113.655.628
Makineler	75.882.890	76.157.418	-	152.040.308
Taşıtlar	110.866.814	90.635.734	-	201.502.548
	265.235.442	201.963.042	-	467.198.484
Birikmiş itfa ve tükenme payları				
Arazi ve binalar	58.132.528	19.414.562	-	77.547.090
Makineler	50.098.300	29.242.012	-	79.340.312
Taşıtlar	69.308.360	26.353.364	-	95.661.724
	177.539.188	75.009.938	-	252.549.126
Net defter değeri	87.696.254			214.649.358

31 Aralık 2023 ve 2022 tarihlerinde sona eren dönemlere ait kullanım hakkı varlık amortisman giderlerinin dağılımı aşağıda belirtildiği gibidir:

	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
Satışların maliyeti	92.010.915	32.646.937
Pazarlama, satış ve dağıtım giderleri	59.199.579	31.483.216
Genel yönetim giderleri	11.300.458	6.582.629
Araştırma ve geliştirme giderleri	8.951.742	4.297.156
	171.462.694	75.009.938

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2023 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası'nın ("TL"), 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla satın alma gücü esasına göre ifade edilmiştir.)

NOT 12 - MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR

	1 Ocak 2023	Girişler	Çıkışlar	Transferler	31 Aralık 2023
<u>Maliyet</u>					
Haklar	959.893.099	115.819.601	-	-	1.075.712.700
Geliştirme giderleri	2.901.484.707		-	247.449.563	3.148.934.270
Devam etmekte olan geliştirme giderleri	688.206.061	315.138.552	-	(247.449.563)	755.895.050
	4.549.583.867	430.958.153	-	-	4.980.542.020
<u>Birikmiş itfa payları</u>					
Haklar	630.609.666	111.417.265	-	-	742.026.931
Geliştirme giderleri	1.538.330.950	355.889.164	-	-	1.894.220.114
	2.168.940.616	467.306.429	-	-	2.636.247.045
Net defter değeri	2.380.643.251				2.344.294.975
	1 Ocak 2022	Girişler	Çıkışlar	Transferler	31 Aralık 2022
<u>Maliyet</u>					
Haklar	860.109.307	99.783.792	-	-	959.893.099
Geliştirme giderleri	2.233.628.504		-	667.856.203	2.901.484.707
Devam etmekte olan geliştirme giderleri	649.130.443	706.931.821	-	(667.856.203)	688.206.061
	3.742.868.254	806.715.613	-	-	4.549.583.867
<u>Birikmiş itfa payları</u>					
Haklar	528.854.044	101.755.622	-	-	630.609.666
Geliştirme giderleri	1.271.686.550	266.644.400	-	-	1.538.330.950
	1.800.540.594	368.400.022	-	-	2.168.940.616
Net defter değeri	1.942.327.660				2.380.643.251

Geliştirme giderleri, Şirket tarafından yapılan traktör ve traktör komponent geliştirmelerini içermektedir. Geliştirme projeleri tamamlandığında, faydalı ömürleri üzerinden itfa payı ayrılmaya başlanmaktadır.

Devam etmekte olan geliştirme giderleri için geliştirme sürecinin henüz tamamlanmamış olması sebebiyle itfa payı hesaplanmamıştır.

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2023 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası'nın ("TL"), 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla satın alma gücü esasına göre ifade edilmiştir)

NOT 12 - MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR (Devamı)

31 Aralık 2023 ve 2022 tarihlerinde sona eren dönemlere ait maddi olmayan duran varlık itfa paylarının dağılımı aşağıda belirtildiği gibidir:

	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
Araştırma ve geliştirme giderleri	274.836.944	216.339.294
Satışların maliyeti	115.315.236	91.328.369
Yapılmakta olan yatırımlara yansıtılan	41.405.234	32.592.340
Genel yönetim giderleri	28.489.841	22.425.923
Pazarlama, satış ve dağıtım giderleri	7.259.174	5.714.096
	467.306.429	368.400.022

NOT 13 - DİĞER VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLER

	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
a) Diğer dönen varlıklar:		
Devreden katma değer vergisi ("KDV")	1.294.804.078	984.585.732
İadesi istenen vergiler	240.735.370	676.554.053
	1.535.539.448	1.661.139.785

	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
b) Devlet teşvik ve yardımları:		
Devlet teşvik ve yardımları	3.321.575	5.473.056
	3.321.575	5.473.056

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2023 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası'nın ("TL"), 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla satın alma gücü esasına göre ifade edilmiştir.)

NOT 14 - PEŞİN ÖDENMİŞ GİDERLER VE ERTELENMİŞ GELİRLER

	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
a) Peşin ödenmiş giderler:		
Gelecek aylara ait giderler	17.421.222	24.992.794
	17.421.222	24.992.794
	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
b) Uzun vadeli peşin ödenmiş giderler		
Sabit kıymet alımı için verilen avanslar (*)	297.204.577	149.638.799
	297.204.577	149.638.799
(*) Makine ve teçhizat yenileme yatırımları için verilen avanslardan oluşmaktadır.		
	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
c) Ertelenmiş gelirler:		
Alınan avanslar (*)	319.176.583	307.833.003
Gelecek dönemlere ait gelirler (**)	134.538.033	630.863.467
	453.714.616	938.696.470

(*) Traktör sipariş taleplerine istinaden alınan sipariş avanslarından oluşmaktadır.

(**) Gelecek dönemlere ait gelirler, 31 Aralık 2023 ve 2022 tarihleri itibarıyla faturası kesilen ancak müşterilere teslimatı henüz gerçekleşmemiş olan risk ve sorumluluğu faturası kesildiği günden itibaren 90 gün sürecince müşterilere geçmeyen traktörlerin satış tutarıdır.

NOT 15 - KARŞILIKLAR, KOŞULLU VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLER

a) Kısa vadeli karşılıklar

Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin kısa vadeli karşılıklar

	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
Kullanılmamış izin karşılıkları	37.959.651	21.962.030
	37.959.651	21.962.030

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2023 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası'nın ("TL"), 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla satın alma gücü esasına göre ifade edilmiştir)

NOT 15 - KARŞILIKLAR, KOŞULLU VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLER (Devamı)

a) Kısa vadeli karşılıklar (Devamı)

Kullanılmamış izin karşılıklarının yıllar içerisindeki hareket tabloları aşağıdaki gibidir:

	2023	2022
1 Ocak	21.962.030	17.596.621
Yıl içinde ayrılan/(kullanılan) karşılık tutarı - net	32.362.478	16.785.736
Parasal kazanç	(16.364.857)	(12.420.327)
31 Aralık	37.959.651	21.962.030

Diğer kısa vadeli karşılıklar

	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
Garanti gider karşılıkları	212.992.288	173.221.601
Dava gider karşılıkları	21.990.038	25.166.641
	234.982.326	198.388.242

Dava gider karşılıklarının yıllar içerisindeki hareket tabloları aşağıdaki gibidir:

	2023	2022
1 Ocak	25.166.641	35.629.621
Yıl içinde ayrılan karşılık tutarı (Not 21)	11.009.413	8.500.845
Yıl içinde iptal edilen karşılık tutarı (Not 21)	(2.421.804)	(4.384.135)
Parasal kazanç	(11.764.212)	(14.579.690)
31 Aralık	21.990.038	25.166.641

b) Uzun vadeli karşılıklar

Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin uzun vadeli karşılıklar

	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
Kıdem tazminatı karşılığı	255.775.619	422.573.776
	255.775.619	422.573.776

Kıdem tazminatı karşılığı aşağıda belirtilen yasal düzenlemeler çerçevesinde ayrılmaktadır:

İş Kanunu'na göre, Şirket bir senesini doldurmuş olan ve Şirket ile ilişkisi kesilen veya emekli olan, 25 hizmet (kadınlarda 20) yılını dolduran ve emekliliğini kazanan (kadınlar için 58 yaşında, erkekler için 60 yaşında), askere çağrılan veya vefat eden personeli için kıdem tazminatı ödemekle mükelleftir. 23 Mayıs 2002'deki mevzuat değişikliğinden sonra emeklilikten önceki hizmet süresine ilişkin bazı geçiş süreci maddeleri çıkartılmıştır.

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2023 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası'nın ("TL"), 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla satın alma gücü esasına göre ifade edilmiştir.)

NOT 15 - KARŞILIKLAR, KOŞULLU VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLER (Devamı)

b) Uzun vadeli karşılıklar (Devamı)

Ödenecek tazminat her hizmet yılı için bir aylık maaş tutarı kadardır ve bu miktar 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla 23.489,83 TL (31 Aralık 2022 : 15.371,40 TL) ile sınırlandırılmıştır.

Kıdem tazminatı yükümlülüğü yasal olarak herhangi bir fonlamaya tabi değildir ve herhangi bir fonlama şartı bulunmamaktadır. Kıdem tazminatı karşılığı çalışanların emekliliği halinde ödenmesi gerekecek muhtemel yükümlülüğün bugünkü değerinin tahminiyle hesaplanır.

Tebliğ, Şirket'in kıdem tazminatı karşılığını tahmin etmek için aktüer değerlendirme yöntemlerinin geliştirilmesini öngörmektedir. Buna göre toplam yükümlülüğün hesaplanmasında aşağıda yer alan aktüer öngörüler kullanılmıştır:

	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
Net iskonto oranı (%)	2,89	0,55
Emekli olma olasılığına ilişkin devir hızı oranı (%)	92,27	93,29

Temel varsayım, her yıllık hizmet için belirlenen tavan karşılığının enflasyon ile orantılı olarak artmasıdır. Böylece uygulanan iskonto oranı enflasyonun beklenen etkilerinden arındırılmış gerçek oranı gösterir. Şirket'in kıdem tazminatı karşılığı kıdem tazminatı tavanı 1 Ocak 2024 tarihinden itibaren geçerli olan 35.058,58 TL (1 Ocak 2023 19.982,83 TL) üzerinden hesaplanmaktadır.

Kıdem tazminatı karşılığının yıllar içerisindeki hareket tabloları aşağıdaki gibidir:

	2023	2022
1 Ocak	422.573.776	206.506.665
Faiz maliyeti	34.757.725	32.745.783
Cari dönem hizmet maliyeti	34.740.289	14.683.454
Yıl içinde ödenen	(76.892.731)	(17.906.122)
Aktüeryal kayıp	22.110.263	298.203.425
Parasal kazanç	(181.513.703)	(111.659.429)
31 Aralık	255.775.619	422.573.776

31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla kıdem tazminatı karşılığı hesaplamasında kullanılan önemli varsayımların duyarlılık analizleri aşağıdaki gibidir:

	Net İskonto Oranı		Emekli olma olasılığına ilişkin devir hızı	
Duyarlılık seviyesi	%0,5 azalış	%0,5 artış	%0,5 azalış	%0,5 artış
Oran	(2,399%)	3,399%	(91,77%)	92,77%
Kıdem tazminatı yükümlülüğü değişimi	19.039.549	(17.177.457)	(4.923.744)	5.144.613

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2023 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası'nın ("TL"), 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla satın alma gücü esasına göre ifade edilmiştir)

NOT 15 - KARŞILIKLAR, KOŞULLU VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLER (Devamı)

b) Uzun vadeli karşılıklar (Devamı)

Diğer uzun vadeli karşılıklar

	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
Garanti gider karşılığı	251.141.731	178.505.163
	251.141.731	178.505.163

Kısa ve uzun vadeli garanti gider karşılıklarının yıllar içerisindeki hareket tabloları aşağıdaki gibidir:

	2023	2022
1 Ocak	351.726.764	277.566.880
Yıl içinde kullanılan karşılık tutarı	(323.849.206)	(265.066.753)
Yıl içinde ayrılan karşılık tutarı (Not 19)	604.520.130	446.676.386
Parasal kazanç/ (kayıp)	(168.263.669)	(107.449.749)
31 Aralık	464.134.019	351.726.764

c) Koşullu yükümlülükler

31 Aralık 2023 ve 2022 tarihleri itibarıyla Şirket'in teminat/rehin/ipotek/kefalet pozisyonuna ilişkin tabloları aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
A. Kendi tüzel kişiliği adına vermiş olduğu teminatların toplam tutarı	675.918.829	641.742.925
B. Tam konsolidasyon kapsamına dahil edilen ortaklıklar lehine vermiş olduğu teminatların toplam tutarı	-	-
C. Olağan ticari faaliyetlerin yürütülmesi amacıyla diğer 3. kişilerin borcunu temin amacıyla vermiş olduğu teminatların toplam tutarı	-	-
D. Diğer verilen teminatların toplam tutarı	-	-
i. Ana ortak lehine vermiş olduğu teminatların toplam tutarı	-	-
ii. B ve C maddeleri kapsamına girmeyen grup şirketleri lehine vermiş olduğu teminatların toplamı	-	-
iii. C maddesi kapsamına girmeyen 3. kişiler lehine vermiş olduğu teminatların toplamı	-	-
	675.918.829	641.742.925

Teminatların içeriğini; gümrük, elektrik, doğalgaz ve benzeri giderler için ilgili kurumlarına verilen teminatlar ve nakit vergi iadesi için vergi dairesine verilen teminat oluşturmaktadır.

31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla, Şirket'in kendi tüzel kişiliği adına vermiş olduğu yabancı para teminatların orijinal para cinsinden tutarları 2.006.350 Avro'dur (31 Aralık 2022 : 2.006.350 Avro).

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2023 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası'nın ("TL"), 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla satın alma gücü esasına göre ifade edilmiştir.)

NOT 15 - KARŞILIKLAR, KOŞULLU VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLER (Devamı)

d) Koşula bağlı varlıklar

	Orijinal para birimi değeri						TL karşılığı	
	31 Aralık 2023			31 Aralık 2022			31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
	Avro	ABD Doları	TL	Avro	ABD Doları	TL		
Alınan teminat mektupları	-	270.000	1.746.783.672	-	270.000	1.397.745.884	1.754.731.986	1.397.745.884
Doğrudan borçlandırma	-	-	5.514.006.922	-	-	3.990.436.195	5.514.006.922	3.990.436.195
İpotekler	-	-	438.684	-	-	722.833	438.684	722.833
Nakit TL teminat	-	-	618.648	-	-	812.776	618.648	812.776
Teminat senedi	-	-	56.516.405	-	-	4.029.424	56.516.405	4.029.424
							7.326.312.645	5.393.747.112

Alınan teminatları bayi ve tedarikçi risklerine karşılık alınan teminatlar oluşturmaktadır.

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2023 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası'nın ("TL"), 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla satın alma gücü esasına göre ifade edilmiştir)

NOT 16- ÇALIŞANLARA SAĞLANAN FAYDALAR

Çalışanlara sağlanan faydalar kapsamında borçlar

	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
Ödenecek vergi ve borçlar (*)	139.815.008	102.486.697
Personele borçlar ve prim tahakkukları	222.157.138	143.224.139
Toplu iş sözleşmesi farkı	188.350.936	-
	550.323.082	245.710.836

(*) Şirket'in çalışan personeli için ödenecek olan SGK ve muhtasar borçlarını içermektedir.

NOT 17 - ÖZKAYNAKLAR

Ödenmiş sermaye

Şirket'in kayıtlı sermaye tavanı 250.000.000 TL'dir (31 Aralık 2022: 250.000.000 TL).

Yönetim Kurulu tarafından 27 Şubat 2023 tarihinde alınan 10 numaralı karara istinaden; 6 Haziran 2023 tarihinde Şirket'in 250.000.000 TL kayıtlı sermaye tavanı içerisinde 53.369.000 TL olan çıkarılmış sermayesinin, tamamı iç kaynaklardan karşılanmak suretiyle %87,5 oranında artış ile 46.697.875 TL artırılarak 100.066.875 TL'ye çıkarılmıştır. İç kaynaklardan yapılan 46.697.875 TL tutarındaki sermaye artışının, Vergi Usul Kanunu ("VUK") kayıtlarına göre hazırlanan mali tablolara göre 30.921.766 TL'sinin Yasal Yedekler Enflasyon Düzeltme Farklarından, 15.079.648 TL'sinin Olağanüstü Yedekler Enflasyon Düzeltme Farklarından, 696.461 TL'sinin Diğer Yedekler Enflasyon Düzeltme Farklarından karşılanmış olup; TFRS'ye uygun olarak hazırlanan finansal tablolara göre ise artışın 36.127.671 TL'si Sermaye Enflasyon Düzeltme Farklarından, 10.570.204 TL'si ise Geçmiş Yıl Karlarından karşılanmıştır.

Şirket'in sermayesi beheri 1 Kuruş olan 10.006.687.500 adet hissedenden oluşmakta olup, nominal değeri 100.066.875 TL'dir.

	31 Aralık 2023		31 Aralık 2022	
	Pay oranı (%)	Pay tutarı (TL)	Pay oranı (%)	Pay tutarı (TL)
Koç Holding	37,50	37.525.078	37,50	20.013.375
CNH Industrial Österreich	37,50	37.525.078	37,50	20.013.375
BİST'te işlem gören	25,00	25.016.719	25,00	13.342.250
	100,00	100.066.875	100,00	53.369.000
Sermaye düzeltme farkları		1.391.778.223		1.427.905.894
		1.491.845.098		1.481.274.894

Sermaye enflasyon düzeltmesi farkları ödenmiş sermayeye yapılan nakit ve nakit benzeri ilavelerin enflasyona göre düzeltilmiş toplam tutarları ile enflasyon düzeltmesi öncesindeki tutarları arasındaki farkı ifade eder.

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2023 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası'nın ("TL"), 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla satın alma gücü esasına göre ifade edilmiştir.)

NOT 17 - ÖZKAYNAKLAR (Devamı)

Geçmiş Yıllar Karları, Kardan Ayrılan Kısıtlanmış Yedekler, Değer Artış Fonları ve Diğer Sermaye Yedekleri

Şirket'in hisseleri A, B ve C grupları şeklinde tertip edilmiştir. A ve B grubu hisseler imtiyazlı hisseler olup, 10 kişiden oluşan Yönetim Kurulu'na seçilecek üyelerin beşi A Grubu, diğer beşi B Grubu hissedarlarınca gösterilecek adaylar arasından seçilir.

Şirket, 11 Haziran 2004 tarihinden itibaren BİST'e kote olmuş ve Şirket hisseleri bu tarihten itibaren işlem görmeye başlamış olup, 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla, Şirket'in BİST'e kayıtlı %25 oranında hissesi mevcuttur (31 Aralık 2022 : %25).

Kar dağıtımı

Halka açık şirketler, kar payı dağıtımlarını SPK'nın 1 Şubat 2014 tarihinden itibaren yürürlüğe giren II-19.1 no'lu Kar Payı Tebliği'ne göre yapmaktadır.

Ortaklıklar, karlarını genel kurulları tarafından belirlenecek kar dağıtım politikaları çerçevesinde ve ilgili mevzuat hükümlerine uygun olarak genel kurul kararıyla dağıtmaktadır. Söz konusu tebliğ kapsamında, asgari bir dağıtım oranı tespit edilmemiştir. Şirketler esas sözleşmelerinde veya kar dağıtım politikalarında belirlenen şekilde kar payı öderler.

TTK'ya göre ayrılması gereken yedek akçeler ile esas sözleşmede veya kar dağıtım politikasında pay sahipleri için belirlenen kar payı ayrılmadıkça; başka yedek akçe ayrılmasına, ertesi yıla kar aktarılmasına ve intifa senedi sahiplerine, yönetim kurulu üyelerine, ortaklık çalışanlarına ve pay sahibi dışındaki kişilere kardan pay dağıtılmasına karar verilemeyeceği gibi, pay sahipleri için belirlenen kar payı nakden ödenmedikçe bu kişilere kardan pay dağıtılamaz.

Şirket, TTK hükümleri, Sermaye Piyasası Düzenlemeleri, Vergi Düzenlemeleri ve diğer ilgili düzenlemeler ile Esas Sözleşmesinin kar dağıtımı ile ilgili maddesi çerçevesinde kar dağıtımını yapmaktadır. Şirket kar dağıtımında, Kurumsal Yönetim İlkeleri'ne uygun olarak pay sahiplerinin menfaatleri ve Şirket menfaatleri arasında dengeli ve tutarlı bir politika izlenmektedir. İlke olarak, ilgili düzenlemeler ve finansal imkânlar elverdiği sürece, piyasa beklentileri, uzun vadeli şirket stratejisi, yatırım ve finansman politikaları, kârlılık ve nakit durumu dikkate alınarak Sermaye Piyasası Düzenlemeleri çerçevesinde hesaplanan net dağıtılabilir dönem kârının asgari %60'ı nakit ve/veya bedelsiz hisse şeklinde dağıtılır.

Şirketlerin geçmiş yıllar zararlarının; geçmiş yıllar karları, paylara ilişkin primler dahil genel kanuni yedek akçe, sermaye hariç özkaynak kalemlerinin enflasyon muhasebesine göre düzeltilmesinden kaynaklanan tutarların toplamını aşan kısmı, net dağıtılabilir dönem karının hesaplanmasında indirim kalemi olarak dikkate alınır.

2022 yılı karı ile olağanüstü, yasal ve diğer sermaye yedeklerinden toplam 3.145.576.115 TL (Genel Kurul karar tarihi itibarıyla tutar: 2.100.000.000 TL) tutarındaki kar payı dağıtımı teklifi 2 Mart 2023 tarihli 69.Olağan Genel Kurul Toplantısında kabul edilmiştir. Kar payları 10 Mart 2023 tarihinden itibaren hissedarlara nakden ödenmiştir.1 kuruşluk pay başına dağıtılan brüt temettü 39,35 kuruştur.

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2023 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası'nın ("TL"), 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla satın alma gücü esasına göre ifade edilmiştir)

NOT 18 - HASILAT VE SATIŞLARIN MALİYETİ

	1 Ocak - 31 Aralık 2023	1 Ocak - 31 Aralık 2022
Yurt içi satışlar	53.192.268.373	33.245.707.304
Yurt dışı satışlar	13.671.609.923	13.501.134.156
Hasılat (brüt)	66.863.878.296	46.746.841.460
Satışlardan indirimler ve iskontolar	(8.428.244.348)	(5.349.379.115)
Hasılat (net)	58.435.633.948	41.397.462.345
Satışların maliyeti	(42.844.383.885)	(34.948.694.717)
Brüt kar	15.591.250.063	6.448.767.628

Satış adetleri:

	1 Ocak - 31 Aralık 2023			1 Ocak - 31 Aralık 2022		
	Yurt içi satışlar	Yurt dışı satışlar	Toplam satışlar	Yurt içi satışlar	Yurt dışı satışlar	Toplam satışlar
Traktör	35.849	16.016	51.865	27.436	17.095	44.531
Biçerdöver	392	-	392	502	-	502
	36.241	16.016	52.257	27.938	17.095	45.033

NOT 19 - PAZARLAMA, SATIŞ VE DAĞITIM GİDERLERİ, GENEL YÖNETİM GİDERLERİ, ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME GİDERLERİ

	1 Ocak - 31 Aralık 2023	1 Ocak - 31 Aralık 2022
Pazarlama, satış ve dağıtım giderleri:		
Garanti giderleri (Not 15)	604.520.130	446.676.386
Personel giderleri	586.717.925	394.465.408
Nakliye ve sigorta giderleri	361.867.061	251.871.714
Amortisman ve itfa payı giderleri	95.146.807	58.053.911
Bayi toplantı ve fuar giderleri	54.458.348	31.662.722
Satış geliştirme giderleri	47.712.394	24.791.018
Hizmet giderleri	39.875.497	13.582.041
Dışarıdan sağlanan faydalar	24.190.763	21.156.721
Ulaşım ve seyahat giderleri	23.308.843	29.269.366
Basın ilişkileri, reklam ve promosyon giderleri	20.082.323	15.518.260
İşletme giderleri	13.813.664	13.987.235
Diğer	20.155.017	18.187.090
	1.891.848.772	1.319.221.872

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2023 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası'nın ("TL"), 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla satın alma gücü esasına göre ifade edilmiştir.)

NOT 19 - PAZARLAMA, SATIŞ VE DAĞITIM GİDERLERİ, GENEL YÖNETİM GİDERLERİ, ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME GİDERLERİ (Devamı)

	1 Ocak - 31 Aralık 2023	1 Ocak - 31 Aralık 2022
Genel yönetim giderleri:		
Personel giderleri	480.342.940	287.327.108
Hizmet giderleri	195.651.083	80.555.338
Amortisman ve itfa payı giderleri	124.559.788	111.509.342
Bağış ve yardımlar	103.499.591	49.772.620
Temsil giderleri	92.024.391	57.099.992
Ortaklardan alınan hizmet giderleri	88.636.039	160.215.041
Dışarıdan sağlanan faydalar	54.869.680	43.084.325
Sigorta giderleri	18.221.789	14.994.894
Aidat giderleri	9.641.150	6.328.482
Dava takip ve müşavirlik giderleri	9.312.050	5.764.382
Vergi, resim ve harç gideri	8.337.871	6.649.086
Ulaşım ve seyahat giderleri	7.844.570	9.061.014
İşletme giderleri	6.503.546	2.839.242
Danışmanlık giderleri	1.711.108	850.762
Diğer	20.866.829	7.739.978
	1.222.022.425	843.791.606

	1 Ocak - 31 Aralık 2023	1 Ocak - 31 Aralık 2022
Araştırma ve geliştirme giderleri:		
Amortisman ve itfa payı giderleri	464.033.898	288.790.441
Proje giderleri	-	15.119.251
Personel giderleri	-	8.969.126
Diğer	-	39.044
	464.033.898	312.917.862

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2023 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası'nın ("TL"), 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla satın alma gücü esasına göre ifade edilmiştir)

NOT 20 - NİTELİKLERİNE GÖRE GİDERLER

	1 Ocak - 31 Aralık 2023	1 Ocak - 31 Aralık 2022
Hammadde, malzeme ve mamuller	36.961.624.708	32.215.893.653
Personel giderleri	2.952.779.319	1.997.368.161
Mamul ve yarı mamul değişimleri	2.472.705.013	10.025.094
Amortisman ve itfa payı giderleri	1.138.367.412	908.222.166
Nakliye ve sigorta giderleri	702.228.717	510.620.610
Garanti giderleri	604.520.130	446.676.386
Hizmet giderleri	427.003.484	349.165.157
İşletme giderleri	361.465.982	311.353.046
Dışarıdan sağlanan faydalar	242.051.135	195.617.259
Bağış ve yardımlar	103.562.176	49.903.497
Temsil giderleri	95.981.769	58.262.749
Ortaklardan alınan hizmet giderleri	88.636.039	160.215.041
Bayi toplantı ve fuar giderleri	54.458.348	31.662.722
Satış geliştirme giderleri	47.712.394	24.791.018
Ulaşım ve seyahat giderleri	46.768.063	49.437.968
Diğer	122.424.291	105.411.530
	46.422.288.980	37.424.626.057

Bağımsız Denetçi/Bağımsız Denetim Kuruluşundan Alınan Hizmetlere İlişkin Ücretler

Şirket'in, KGK'nın 30 Mart 2023 tarihinde mükerrer Resmi Gazete'de yayımlanan Kurul Kararına istinaden hazırladığı ve hazırlanma esasları 19 Ağustos 2023 tarihli KGK yazısını temel alan bağımsız denetim kuruluşlarınca verilen hizmetlerin ücretlerine ilişkin açıklaması aşağıdaki gibidir:

	2023	2022
Raporlama dönemine ait bağımsız denetim ücreti	1.072.731	1.034.383
Vergi danışmanlık hizmetlerine ilişkin ücretler	-	-
Diğer güvence hizmetlerinin ücreti	-	-
Bağımsız denetim dışı diğer hizmetlerin ücreti	-	-
Toplam	1.072.731	1.034.383

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2023 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası'nın ("TL"), 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla satın alma gücü esasına göre ifade edilmiştir.)

NOT 21 - ESAS FAALİYETLERDEN DİĞER GELİRLER/GİDERLER

	1 Ocak - 31 Aralık 2023	1 Ocak - 31 Aralık 2022
Ticari alacak ve borçlara ilişkin kur farkı gelirleri	2.458.264.307	1.617.755.820
Kredili satışlardaki vade farkı geliri	928.357.957	975.438.210
Dava gider karşılığı iptali (Not 15)	1.894.132	3.702.782
Ticari alacaklara ilişkin değer düşüklüğü iptali (Not 7)	1.122.346	13.594.518
Diğer gelirler	160.131.094	116.694.347
Diğer faaliyet gelirleri	3.549.769.836	2.727.185.677
Ticari alacak ve borçlara ilişkin kur farkı giderleri	(2.602.767.034)	(1.394.965.789)
Vadeli alımlarla ilgili finansman gideri	(1.600.487.467)	(1.620.628.393)
Dava gider karşılıkları (Not 15)	(11.009.413)	(8.500.845)
Ticari alacaklara ilişkin değer düşüklüğü karşılığı (Not 7)	(405.598)	(11.959.063)
Diğer giderler	(41.241.702)	(22.754.802)
Diğer faaliyet giderleri	(4.255.911.214)	(3.058.808.892)

NOT 22 - FİNANSMAN GELİRLERİ

	1 Ocak - 31 Aralık 2023	1 Ocak - 31 Aralık 2022
Faiz gelirleri	1.983.899.577	371.892.444
Kur farkı gelirleri	492.663.403	722.423.260
	2.476.562.980	1.094.315.704

NOT 23 - FİNANSMAN GİDERLERİ

	1 Ocak - 31 Aralık 2023	1 Ocak - 31 Aralık 2022
Banka kredileri faiz giderleri	(1.003.305.577)	(790.186.401)
Kur farkı giderleri	(740.012.617)	(580.297.808)
Diğer	(18.705.509)	(44.675.882)
	(1.762.023.703)	(1.415.160.091)

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2023 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası'nın ("TL"), 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla satın alma gücü esasına göre ifade edilmiştir)

NOT 24 - VERGİ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ

Şirket faaliyetleri, Türkiye'de yürürlükte bulunan vergi yönetmelik ve kanunları dahilinde vergilendirilmeye tabidir.

Türkiye'de, kurumlar vergisi oranı 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla %25'dir (31 Aralık 2022: %23). Kurumlar vergisi oranı kurumların ticari kazancına vergi yasaları gereğince indirimi kabul edilmeyen giderlerin ilave edilmesi, vergi yasalarında yer alan istisna ve indirimlerin indirilmesi sonucu bulunacak safi kurum kazancına uygulanır.

Kurumlar Vergisi Kanunu'na göre beyanname üzerinde gösterilen mali zararlar 5 yılı aşmamak kaydıyla dönemin kurumlar vergisi matrahından indirilebilir. Beyanlar ve ilgili muhasebe kayıtları vergi dairesince beş yıl içerisinde incelenebilmekte ve vergi hesapları revize edilebilmektedir.

Türkiye'de mukim anonim şirketlerden, kurumlar vergisi ve gelir vergisinden sorumlu olmayanlar ve muaf tutulanlar haricindekilere yapılanlarla Türkiye'de mukim olan ve olmayan gerçek kişilere ve Türkiye'de mukim olmayan tüzel kişilere yapılan temettü ödemeleri %10 gelir vergisine tabidir. Türkiye'de mukim anonim şirketlerden yine Türkiye'de mukim anonim şirketlere yapılan temettü ödemeleri gelir vergisine tabi değildir. Ayrıca karın dağıtılmaması veya sermayeye eklenmesi durumunda gelir vergisi hesaplanmamaktadır.

Anılan kanun 1 Nisan 2008 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Buna göre kurumlar vergisi mükellefleri, yeni teknoloji ve bilgi arayışına yönelik araştırma ve geliştirme faaliyetleri çerçevesinde işletme bünyesinde 2008 yılından itibaren yaptıkları harcamaların %100'ü kurumlar kazancı tespitinde Ar-Ge indirimi olarak dikkate alınabilmektedir. 2023 ve 2022 yılına ilişkin olarak yapılan araştırma ve geliştirme harcamalarının toplam üzerinden %100 oranında Ar-Ge indirimi hesaplanması gerekmektedir.

31 Aralık 2023 ve 2022 tarihli bilançolarda ödenecek vergi tutarları peşin ödenen vergilerle netleştirilerek aşağıdaki gibi gösterilmiştir:

	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
Kurumlar vergisi gideri	2.808.608.468	628.400.194
Eksi: Peşin ödenen vergiler	(2.309.339.393)	(628.405.251)
Dönem karı vergi yükümlülüğü (varlığı)	499.269.075	(5.057)

31 Aralık 2023 ve 2022 tarihlerinde sona eren dönemlere ait toplam vergi giderinin dağılımı aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak - 31 Aralık 2023	1 Ocak - 31 Aralık 2022
Kurumlar vergisi gideri	(2.808.608.468)	(628.400.194)
Ertelenmiş vergi geliri	13.197.588	384.709.330
Toplam vergi gideri	(2.795.410.880)	(243.690.864)

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2023 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası'nın ("TL"), 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla satın alma gücü esasına göre ifade edilmiştir.)

NOT 24 - VERGİ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ (Devamı)

Ertelenmiş vergiler

Şirket, ertelenmiş vergi varlık ve yükümlülüklerini, finansal durum tablosu kalemlerinin Türkiye Finansal Raporlama Standartları uyarınca düzenlenmiş finansal tabloları ve yasal finansal tabloları arasındaki farklı değerlendirilmeler sonucunda ortaya çıkan geçici farkların etkilerini dikkate alarak hesaplamaktadır. Söz konusu geçici farklar genellikle gelir ve giderlerin, Türkiye Finansal Raporlama Standartları ve Vergi Kanunlarına göre değişik raporlama dönemlerinde muhasebeleşmesinden kaynaklanmaktadır.

31 Aralık 2023 ve 2022 tarihleri itibarıyla, birikmiş geçici farklar ve ertelenmiş vergi varlıkları/(yükümlülüklerinin) yürürlükteki vergi oranları kullanılarak hazırlanan dökümü aşağıdaki gibidir:

	Vergilendirilebilir geçici farklar		Ertelenmiş vergi varlıkları/(yükümlülükleri)	
	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
Maddi ve maddi olmayan varlıkların endeksleme ve faydalı ömür farkları	1.743.940.595	1.508.470.861	(435.985.149)	(301.694.172)
Kullanım hakkı	122.703.106	60.709.680	(30.675.777)	(12.141.936)
Kıdem tazminatı karşılığı	(255.775.619)	(422.573.776)	63.943.905	84.514.755
Garanti gider karşılığı	(464.134.019)	(351.726.763)	116.033.505	70.345.352
Dava gider karşılıkları	(21.990.038)	(25.166.641)	5.497.509	5.033.328
Ticari alacakların, borçların ve ilişkili taraflardan ticari alacakların tahakkuk etmemiş finansman gelirleri/giderleri net	(31.048.855)	(152.905.657)	(7.762.214)	30.581.132
Stoklar	68.833.642	263.870.202	(17.208.411)	(52.774.040)
Satış primleri tahakkuku	(468.692.073)	(53.629.334)	117.173.018	10.725.867
Diğer gider karşılıkları	(37.959.651)	(56.583.414)	9.489.913	11.316.683
Yatırım teşvikleri	-	-	130.248.434	91.252.911
Ertelenmiş gelirler	(160.803.796)	(307.833.003)	40.200.949	61.566.600
Personel prim tahakkukları	(115.000.000)	(34.620.771)	28.750.000	7.962.777
Diğer	47.066.011	125.944.236	(11.766.501)	(26.227.468)
Ertelenmiş vergi varlığı			7.939.181	(19.538.211)

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2023 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası'nın ("TL"), 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla satın alma gücü esasına göre ifade edilmiştir)

NOT 24 - VERGİ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ (Devamı)

Ertelenmiş vergiler (Devamı)

Ertelenmiş vergi varlıklarının yıllar içerisindeki hareket tabloları aşağıdaki gibidir:

	2023	2022
1 Ocak	(19.538.211)	(294.620.802)
Dönem karına yansıtılan	13.197.588	384.709.330
Diğer kapsamlı (gider)/gelir yansıtılan	14.279.804	(109.626.739)
31 Aralık	7.939.181	(19.538.211)

Cari dönem vergi giderinin mutabakatı aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak- 31 Aralık 2023	1 Ocak- 31 Aralık 2022
Vergi öncesi kar	12.137.369.750	4.553.517.159
Yürürlükteki vergi oranı kullanılarak hesaplanan vergi gideri	(3.034.342.438)	(1.047.308.947)
Yatırım indirimi	561.044.056	291.586.114
Ar-ge indirimi	110.174.711	47.376.367
İndirim ve bağışlar	31.652.281	7.689.916
Kanunen kabul edilmeyen giderler	(74.300.865)	(13.358.497)
VUK hükümlerine göre maddi duran varlıkların yeniden değerlendirilmesinin etkisi (*)	-	419.992.243
VUK hükümlerine göre enflasyon muhasebesinden kaynaklanan geçici farklara ilişkin hesaplanan ertelenmiş vergi etkisi (**)	550.496.848	-
Parasal kazanç/ (kayıp)	(782.266.085)	70.906.205
Deprem vergisi	(152.761.851)	-
Diğer	(5.107.537)	(20.574.265)
Toplam vergi gideri	(2.795.410.880)	(243.690.864)

(*) Vergi Usul Kanunu'nun Geçici 32 ve mükerrer 298/Ç maddesinde yer alan fıkralar ile "Taşınmazlar ile Amortismanlara tabi Diğer İktisadi Kıymetlerin Yeniden Değerlenmesine İlişkin Usul ve Esaslar" kapsamında yapılan düzeltmeler sonucu ortaya çıkan geçici farkların ertelenmiş vergi etkisinden oluşmaktadır.

(**) Vergi Usul Kanunu'nun 30/12/2023 tarihli ve 32415 (2. Mükerrer) sayılı tebliğ ile birlikte, enflasyon muhasebesine ilişkin yapılan düzeltmelerin yaratmış olduğu geçici farkların ertelenmiş vergi etkisinden oluşmaktadır.

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2023 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası'nın ("TL"), 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla satın alma gücü esasına göre ifade edilmiştir.)

NOT 25 - PAY BAŞINA KAZANÇ

Gelir tablosunda beyan edilen pay başına kazanç, net karın ilgili dönem içinde mevcut hisselerin ağırlıklı ortalama adedine bölünmesi ile tespit edilir.

Şirketler mevcut hissedarlara birikmiş karlardan hisseleri oranında hisse dağıtarak ("Bedelsiz Hisseler") sermayelerini arttırabilir. Pay başına kazanç hesaplanırken, bu bedelsiz hisse ihracı çıkarılmış hisseler olarak sayılır. Dolayısıyla pay başına kazanç hesaplamasında kullanılan ağırlıklı hisse adedi ortalaması, hisselerin bedelsiz olarak çıkarılmasını geriye dönük olarak uygulamak suretiyle elde edilir.

Pay başına esas kazanç, hissedarlara ait net karın çıkarılmış adi hisselerin ağırlıklı ortalama adedine bölünmesi ile hesaplanır. Şirket'in bir hissesinin nominal değeri 1 Kuruş'tur.

	2023	2022
Dönem net karı	9.341.958.870	4.309.826.295
Çıkarılmış adi hisselerin ağırlıklı ortalama adedi	5.981.898.273	5.336.900.000
Pay başına kazanç (1 Kr nominal değerli 1 pay başına TL olarak)	1,5617	0,8076

Pay başına esas ve nispi kazanç arasında hiçbir dönem için herhangi bir fark bulunmamaktadır.

NOT 26 - İLİŞKİLİ TARAF AÇIKLAMALARI

Şirket Koç Holding ve CNHI Österreich tarafından müştereken kontrol edilmektedir. İlişkili taraflara ilişkin bakiye ve işlemler dipnotu, müşterek kontrol gücüne sahip şirketler ve bu şirketlerin grup şirketleri olarak gruplandırılarak sunulmaktadır.

31 Aralık 2023 ve 2022 tarihleri itibarıyla ilişkili taraflardan alacaklar ve ilişkili taraflara borçlar bakiyeleri ile dönem içerisindeki ilişkili taraflarla yapılan işlemlerin özeti aşağıda sunulmuştur:

i) 31 Aralık 2023 ve 2022 tarihleri itibarıyla ilişkili taraf bakiyeleri:

a) İlişkili taraflardan ticari alacaklar

	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
Grup şirketlerinden ticari alacaklar		
CNH Industrial (India) Pvt. Ltd.	35.130.513	59.229.998
CNH Industrial Argentina SA	20.463.873	107.071.642
CNHI Italia S.P.A ("CNHI Italia")	14.352.007	42.607.808
CNH Industrial Brasil Ltda	6.563.546	4.199.261
CNHI International SA ("CNHI International") (*)	-	1.881.969.327
Diğer	14.592.549	4.239.333
	91.102.488	2.099.317.369

(*) İlişkili taraflardan ticari alacaklar, Şirket'in yurtdışı satışlarının önemli kısmının CNHI International aracılığı ile gerçekleştirilmesi sebebi ile oluşmaktadır. Söz konusu alacaklar, iş anlaşmalarında belirlenen vadeler kapsamında düzenli olarak tahsil edilmektedir.

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2023 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası'nın ("TL"), 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla satın alma gücü esasına göre ifade edilmiştir)

NOT 26 - İLİŞKİLİ TARAF AÇIKLAMALARI (Devamı)

i) 31 Aralık 2023 ve 2022 tarihleri itibarıyla ilişkili taraf bakiyeleri (Devamı):

b) İlişkili taraflara ticari borçlar

	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
Koç Holding	46.241.606	32.581.836
Ortaklara ticari borçlar	46.241.606	32.581.836
CNHI International SA ("CNHI International")	752.903.377	-
Zer Merkezi Hizmetler ve Ticaret A.Ş. ("Zer")	257.408.763	229.919.402
Koç Sistem Bilgi ve İletişim Hizmetleri A.Ş. ("Koç Sistem")	107.926.842	58.465.770
Opet Fuchs Madeni Yağ Sanayi ve Ticaret A.Ş. ("Opet Fuchs")	89.731.014	64.559.692
Koç Digital Çözümler A.Ş.	41.444.671	10.998.538
Fpt Industrial Powertrain Technolog	39.801.434	23.433.105
Opet Petrolcülük A.Ş. ("Opet")	13.830.540	3.837.747
Setur Servis Turistik A.Ş. ("Setur")	11.770.645	5.838.971
Otokoç Otomotiv San. ve Tic. A.Ş. ("Otokoç")	7.124.426	6.215.594
Divan Turizm İşletmeleri ("Divan")	6.036.774	6.229.683
Akpa Dayanıklı Tüketim LPG ve Akaryakıt Ürünleri Paz. A.Ş. ("Akpa")	2.508.454	2.427.685
Ingage Dijital Pazarlama Hizmetleri	1.668.031	652.951
Ram Sigorta Aracılık Hizmetleri A.Ş. ("Ram Sigorta")	1.282.406	691.679
CNH Argentina S.A	-	2.694.940
Diğer	2.911.210	2.239.105
Grup şirketlerine ticari borçlar	1.336.348.587	418.204.862
Tenzil: Tahakkuk etmemiş finansman gideri	(14.510.173)	(2.959.107)
	1.368.080.020	447.827.591

c) İlişkili taraflara kiralama işlemlerinden borçlar

	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
Otokoç	78.070.362	94.009.912
Zer	26.250.714	46.878.749
Diğer	1.995.313	12.454.654
	106.316.389	153.343.315

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2023 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası'nın ("TL"), 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla satın alma gücü esasına göre ifade edilmiştir.)

NOT 26 - İLİŞKİLİ TARAF AÇIKLAMALARI (Devamı)

ii) 1 Ocak - 31 Aralık 2023 ve 2022 hesap dönemlerine ilişkin, ilişkili taraflara yapılan önemli satışlar ve ilişkili taraflardan yapılan önemli alımlar:

a) İlişkili taraflara yapılan ürün satışları

	1 Ocak - 31 Aralık 2023	1 Ocak- 31 Aralık 2022
Grup şirketlerine yapılan ürün satışları		
CNHI International (*)	13.313.493.289	13.238.968.675
CNH Italia S.P.A	130.664.154	178.710.298
CNH Industrial (India) PV Ltd.	129.604.027	111.668.796
CNH Industrial Argentina SA	83.097.386	319.509.976
Yapı Kredi Finansal Kiralama A.O.	69.600.222	52.406.006
CNH Industrial Brasil Ltda	28.093.890	14.152.554
Diğer	28.565.339	23.657.164
	13.783.118.307	13.939.073.469

(*) Şirket, yurtdışı satışlarını önemli kısmı CNH International aracılığı ile gerçekleştirmektedir.

b) İlişkili taraflara yapılan hizmet satışları

	1 Ocak- 31 Aralık 2023	1 Ocak- 31 Aralık 2022
Grup şirketlerine yapılan hizmet satışları		
CNHI International (1)	67.958.332	24.739.861
CNH Italia S.P.A (2)	47.032.925	30.291.775
Diğer	5.040.469	1.815.353
	120.031.726	56.846.989

(1) CNHI International'a verilen hizmetler mühendislik hizmeti, danışmanlık ve diğer çeşitli hizmetler ile ilgilidir.

(2) CNHI Italia'ya verilen hizmetler mühendislik hizmeti ve diğer çeşitli hizmetler ile ilgilidir.

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2023 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası'nın ("TL"), 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla satın alma gücü esasına göre ifade edilmiştir)

NOT 26 - İLİŞKİLİ TARAF AÇIKLAMALARI (Devamı)

ii) 1 Ocak - 31 Aralık 2023 ve 2022 hesap dönemlerine ilişkin, ilişkili taraflara yapılan önemli satışlar ve ilişkili taraflardan yapılan önemli alımlar (Devamı):

c) İlişkili taraflardan yapılan mal alımları

	1 Ocak- 31 Aralık 2023	1 Ocak- 31 Aralık 2022
Grup şirketlerinden yapılan mal alımları		
CNHI International (1)	11.158.903.601	7.004.769.419
Opet Fuchs (2)	476.050.383	465.151.406
CNH Italia SPA (3)	153.116.497	48.293.818
Koç Sistem (4)	128.221.647	96.176.993
Zer (5)	76.776.245	115.097.787
Opet (2)	49.206.470	42.218.545
Akpa	33.160.984	44.768.832
Koç Digital Çözümler A.Ş.(4)	5.592.094	3.707.863
CNHI India	3.746.029	1.769.853
Diğer	35.790.889	6.395.413
	12.120.564.839	7.828.349.929

- (1) Şirket, traktör, tarım makineleri, iş makineleri, motor ve yedek parça alımı yapmaktadır.
- (2) Şirket üretimde kullanmak üzere muhtelif yağ ve şirket araçlarında kullanılmak üzere akaryakıt alımı yapmaktadır.
- (3) Şirket, CNH Italia SPA'dan traktör parça alımları yapmaktadır.
- (4) Şirket, Koç Sistem' den ve Koç Digital Çözümler A.Ş.'den donanım ve yazılım alımları yapmaktadır.
- (5) Şirket, Zer Merkezi Hizmetler A.Ş.'den direkt ve endirekt malzeme ile hizmet satın alımı yapmaktadır.

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2023 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası'nın ("TL"), 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla satın alma gücü esasına göre ifade edilmiştir.)

NOT 26 - İLİŞKİLİ TARAF AÇIKLAMALARI (Devamı)

ii) 1 Ocak - 31 Aralık 2023 ve 2022 hesap dönemlerine ilişkin, ilişkili taraflara yapılan önemli satışlar ve ilişkili taraflardan yapılan önemli alımlar (Devamı):

d) İlişkili taraflardan yapılan hizmet alımları

	1 Ocak- 31 Aralık 2023	1 Ocak- 31 Aralık 2022
Ortaklardan yapılan hizmet alımları		
Koç Holding (1)	77.442.818	77.242.019
	77.442.818	77.242.019
Grup şirketlerinden yapılan hizmet alımları		
Zer (2)	1.156.044.720	1.013.206.702
Eltek (3)	151.661.147	213.453.534
Setur (4)	46.610.168	32.106.152
Otokoç (5)	41.450.021	31.427.223
Koç Sistem (6)	39.029.501	29.246.620
Ram Sigorta (7)	37.841.064	25.043.174
Koç Digital Çözümler A.Ş.(6)	33.606.884	7.479.962
CNHI International (8)	31.792.140	87.152.214
Fpt Industrial Powertrain Technologies (8)	26.048.668	27.303.713
Divan Turizm İşletmeleri ("Divan") (9)	14.513.336	9.283.812
CNH Italia SPA (8)	7.648.387	13.206.332
Diğer	73.542.726	15.468.991
	1.659.788.762	1.504.378.429
	1.737.231.580	1.581.620.448

- (1) Koç Holding A.Ş.'nin bünyesindeki şirketlere finans, hukuk, planlama, vergi, üst yönetim gibi konularda sunduğu hizmetlerin karşılığı olarak, personel ve üst yönetim giderleri dahil olmak üzere Koç Holding A.Ş. nezdinde hizmet sunulan şirketlerle ilgili olarak oluşan giderlerin, Transfer Fiyatlaması Yoluyla Örtülü Kazanç Dağıtımı Hakkında 1 Seri No.lu Genel Tebliğin "11- Grup İçi Hizmetler" düzenlemesi çerçevesinde dağıtımı sonucunda Şirket'e fatura edilen hizmet bedelini içermektedir.
- (2) Zer'den alınan hizmetler güvenlik, temizlik, nakliye ve benzeri diğer hizmetler ile ilgilidir.
- (3) Eltek'ten alınan hizmet, elektrik alımı ile ilgilidir.
- (4) Setur'dan alınan hizmetler genel olarak satış ve pazarlama faaliyetleri kapsamında alınan uçak biletleri ile konaklamalar ve yapılan çeşitli organizasyonlar ile ilgilidir.
- (5) Otokoç'tan alınan hizmet, Şirket araçlarının kiralama hizmetleri ile ilgilidir.
- (6) Koç Sistem'den ve Koç Digital Çözümler'den alınan hizmetler; destek kapsamında olup; genel olarak bilgisayarların bakım onarım, lisans yenilemelerini içermektedir.
- (7) Sigorta acentesi olarak faaliyet gösteren Ram Sigorta Aracılık Hizmetleri A.Ş. aracılığı ile ilişkili taraf olmayan sigorta şirketleri ile imzalanan poliçeler kapsamında 31 Aralık 2023 tarihinde sona eren hesap döneminde ödenen ve tahakkuk eden prim tutarını içermektedir.
- (8) CNHI International'dan, CNH Italia SPA ve Fpt Industrial Powertrain Technologies'dan alınan hizmetler mühendislik hizmeti, strateji geliştirme, aracılık ve danışmanlık ile ilgilidir.
- (9) Divan'dan alınan hizmetler genel olarak konaklamalar ve yapılan çeşitli organizasyonlar ile ilgilidir.

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2023 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası'nın ("TL"), 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla satın alma gücü esasına göre ifade edilmiştir)

NOT 26 - İLİŞKİLİ TARAF AÇIKLAMALARI (Devamı)

iii) 1 Ocak - 31 Aralık 2023 ve 2022 hesap dönemlerine ilişkin ilişkili taraflarla yapılan işlemler ile ilgili finansman gelirleri ve giderleri:

Grup şirketleri ile yapılan işlemlerle ilgili finansal gelir ve giderler

	1 Ocak- 31 Aralık 2023	1 Ocak- 31 Aralık 2022
Faiz geliri		
Yapı Kredi	66.041.911	30.342.567

iv) İlişkili taraflara ödenen temettüler:

	1 Ocak - 31 Aralık 2023	1 Ocak - 31 Aralık 2022
Koç Holding	1.179.591.043	634.808.671
CNHI Österreich	1.179.591.043	634.808.671
	2.359.182.086	1.269.617.342

v) 1 Ocak - 31 Aralık 2023 ve 2022 hesap dönemlerine ilişkin ilişkili taraflarla yapılan diğer işlemler:

Şirket üst düzey yönetim kadrosunu, yönetim kurulu üyeleri, genel müdür, genel müdür yardımcıları ve direktörler olarak belirlemiştir.

Şirket'in 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla yılında üst düzey yöneticilerine sağladığı faydalar toplamı 171.673.239 TL'dir (31 Aralık 2022: 134.424.504 TL). Bu tutarın tamamı kısa vadeli faydalardan oluşmaktadır.

NOT 27 - FİNANSAL ARAÇLAR VE FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ

Şirket faaliyetlerinden dolayı çeşitli finansal risklere maruz kalmaktadır. Bu riskler, piyasa riski, kur riski, makul değer faiz oranı riski, fiyat riski ve nakit akım faiz oranı riski, kredi riski ve likidite riskidir. Şirket'in genel risk yönetimi programı, finansal piyasaların değişkenliğine ve muhtemel olumsuz etkilerinin Şirket'in finansal performansı üzerindeki etkilerini asgari seviyeye indirmeye yoğunlaşmaktadır.

Risk yönetimi, Şirket Yönetim Kurulu tarafından onaylanan politikalar çerçevesinde uygulanmaktadır.

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2023 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası'nın ("TL"), 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla satın alma gücü esasına göre ifade edilmiştir.)

NOT 27 - FİNANSAL ARAÇLAR VE FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (Devamı)

a) Piyasa riski

Kur riski

Şirket, yurt içi ve yurt dışındaki şirketler ile yabancı paraya dayalı ticari faaliyetlerde bulunması sebebi ve döviz cinsinden kullanmış olduğu uzun vadeli yatırım kredisiyle birlikte kur riskine maruz kalmaktadır. Kur riski ileride oluşacak ticari işlemler, kayda alınan yabancı para aktif ve pasifler sebebiyle ortaya çıkmaktadır. Şirket söz konusu kur riskini döviz pozisyonunu düzenli analiz ederek takip etmekte ve sınırlandırmaktadır.

Nakit Akış Riskinden Korunma Araçları

Türk Traktör'ün, nakit akış riskinden korunma muhasebesine konu olan korunma aracı ithal traktör siparişleri ve bu siparişlere istinaden bankada tutulan tutarın kur etkisi üzerinden yapılmaktadır. Türk Traktör Avro cinsinden traktör ithal edip yurtiçinde satışa sunmaktadır. 2022 yılında devreye alınan uygulama ile ithal traktörlerde TL fiyat listesine geçilmiştir. Bu durumda sipariş verilen tarihte kasaya konulan Avro tutarın satış tarihindeki ödeme zamanındaki kur riskini elimine etmek için 1 Ocak 2022 tarihi itibarıyla hedge uygulanmaya başlanmıştır. Özkaynaklarda muhasebeleştirilen kur farkı gideri vergi sonrası 168.205.597 TL'dir (31 Aralık 2022: 194.462.310 TL).

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2023 HESAP DÖNEMİNE AİT ÖZET FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR (Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası'nın ("TL"), 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla satın alma gücü esasına göre ifade edilmiştir.)

NOT 27 - FİNANSAL ARAÇLAR VE FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (Devamı)

31 Aralık 2023 ve 2022 tarihleri itibarıyla, Şirket'in yabancı para varlıklarının ve yükümlülüklerinin tutarları ile TL karşılık tutarları aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2023					
	TL Karşılığı	ABD Doları	Avro	GBP	CHF	YEN
1.Ticari alacaklar	1.284.724.870	1.513.431	38.072.573	-	-	-
2.Parasal finansal varlıklar (banka hesapları dahil)	1.924.766.087	5.587.619	53.308.661	117.760	10.241	91.766.023
3.Diğer	-	-	-	-	-	-
4.Dönen varlıklar (1+2+3)	3.209.490.957	7.101.050	91.381.234	117.760	10.241	91.766.023
5.Ticari alacaklar	-	-	-	-	-	-
6.Diğer	-	-	-	-	-	-
7.Duran varlıklar (5+6)	-	-	-	-	-	-
8.Toplam varlıklar (4+7)	3.209.490.957	7.101.050	91.381.234	117.760	10.241	91.766.023
9.Ticari borçlar	2.817.788.701	8.510.837	75.446.675	40.299	-	494.419.949
10.Finansal yükümlülükler	512.439.342	-	15.703.295	-	-	-
11.Parasal olan diğer yükümlülükler	11.280.143	-	345.671	-	-	-
12.Kısa vadeli yükümlülükler (9+10+11)	3.341.508.185	8.510.837	91.495.641	40.299	-	494.419.949
13.Finansal yükümlülükler	752.246.830	-	23.052.004	-	-	-
14.Uzun vadeli yükümlülükler (13)	752.246.830	-	23.052.004	-	-	-
15.Toplam yükümlülükler (12+14)	4.093.755.015	8.510.837	114.547.645	40.299	-	494.419.949
16. Nakit akış riskinden korunma muhasebesine konu tutarlar	(1.739.600.211)	-	(53.308.661)	-	-	-
17. Nakit akış riskinden korunma sonrası net yabancı para pozisyonu (16+18)	(2.623.864.269)	(1.409.787)	(76.475.072)	77.461	10.241	(402.653.926)
18.Parasal kalemler net yabancı para varlık/(yükümlülük) pozisyonu (8-15)	(884.264.058)	(1.409.787)	(23.166.411)	77.461	10.241	(402.653.926)

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2023 ARA HESAP DÖNEMİNE AİT ÖZET ÖZKAYNAK DEĞİŞİM TABLOSU

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası'nın ("TL"), 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla satın alma gücü esasına göre ifade edilmiştir.)

NOT 27 - FİNANSAL ARAÇLAR VE FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (Devamı)

31 Aralık 2022						
	TL Karşılığı	ABD Doları	Avro	GBP	CHF	YEN
1.Ticari alacaklar	2.186.269.505	2.103.196	64.585.811	-	-	-
2.Parasal finansal varlıklar (banka hesapları dahil)	1.155.922.263	3.300.202	31.807.103	185.954	5.920	10.214.290
3.Diğer	-	-	-	-	-	-
4.Dönen varlıklar (1+2+3)	3.342.191.768	5.403.398	96.392.914	185.954	5.920	10.214.290
5.Ticari alacaklar	-	-	-	-	-	-
6.Diğer	-	-	-	-	-	-
7.Duran varlıklar (5+6)	-	-	-	-	-	-
8.Toplam varlıklar (4+7)	3.342.191.768	5.403.398	96.392.914	185.954	5.920	10.214.290
9.Ticari borçlar	858.817.576	4.247.117	21.364.042	(23.511)	30.032	112.037.227
10.Finansal yükümlülükler	1.142.448.315	-	34.780.568	-	-	-
11.Parasal olan diğer yükümlülükler	11.354.350	-	345.671	-	-	-
12.Kısa vadeli yükümlülükler (9+10+11)	2.012.620.241	4.247.117	56.490.2801	(23.511)	30.032	112.037.227
13.Finansal yükümlülükler	842.661.772	-	25.653.900	-	-	-
14.Uzun vadeli yükümlülükler (13)	842.661.772	-	25.653.900	-	-	-
15.Toplam yükümlülükler (12+14)	2.855.282.013	4.247.117	82.144.181	(23.511)	30.032	112.037.227
16. Nakit akış riskinden korunma muhasebesine konu tutarlar	(1.044.777.970)	-	(31.807.103)	-	-	-
17. Nakit akış riskinden korunma sonrası net yabancı para pozisyonu (16+18)	(557.868.215)	1.156.281	(17.558.370)	209.465	(24.112)	(101.822.937)
18.Parasal kalemler net yabancı para varlık/(yükümlülük) pozisyonu (8-15)	486.909.755	1.156.281	14.248.733	209.465	(24.112)	(101.822.937)

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2023 HESAP DÖNEMİNE AİT ÖZET FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası'nın ("TL"), 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla satın alma gücü esasına göre ifade edilmiştir.)

NOT 27 - FİNANSAL ARAÇLAR VE FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (Devamı)

Şirket, başlıca Avro ve ABD Doları cinsinden kur riskine maruz kalmaktadır. 31 Aralık 2023 ve 31 Aralık 2022 tarihleri itibarıyla Şirket'in sahip olduğu Avro ve ABD Doları cinsinden döviz pozisyonunun TL'nin yabancı paralar karşısında %10 değer kazanması ve kaybetmesi ve diğer tüm değişkenlerin sabit olduğu varsayımı altında dönem net kar/zararı ile özkaynaklar üzerindeki etkisi aşağıda belirtilmiştir:

	31 Aralık 2023			
	Kar/(Zarar)		Özkaynaklar	
	Yabancı paranın değer kazanması	Yabancı paranın değer (kaybetmesi)	Yabancı paranın değer kazanması	Yabancı paranın değer (kaybetmesi)
ABD Doları'nın TL karşısında %10 değerlenmesi/değer kaybetmesi halinde				
ABD Doları net varlık sebebi ile oluşan (gider)/gelir	(4.150.159)	4.150.159	-	-
ABD Doları riskinden korunan kısım (-)	-	-	-	-
ABD Doları net etki	(4.150.159)	4.150.159	-	-
Avro'nun TL karşısında %10 değerlenmesi/değer kaybetmesi halinde				
Avro net yükümlülük sebebi ile oluşan (gider)/gelir	(75.462.036)	75.462.036	(173.960.021)	173.960.021
Avro riskinden korunan kısım (-)	-	-	-	-
Avro net etki	(75.462.036)	75.462.036	-	-
Diğer'in TL karşısında %10 değerlenmesi/değer kaybetmesi halinde				
Diğer net yükümlülük sebebi ile oluşan (gider)/gelir	(8.830.695)	8.830.695	-	-
Diğer riskinden korunan kısım (-)	-	-	-	-
Diğer net etki	(8.830.695)	8.830.695	-	-
Toplam net etki	(88.442.890)	88.442.890	(173.960.021)	173.960.021

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2023 HESAP DÖNEMİNE AİT ÖZET FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası'nın ("TL"), 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla satın alma gücü esasına göre ifade edilmiştir.)

NOT 27 - FİNANSAL ARAÇLAR VE FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (Devamı)

	31 Aralık 2022			
	Yabancı	Yabancı	Yabancı	Özkaynaklar
	paranın	paranın	paranın	Yabancı
	değer	değer	değer	paranın
	kazanması	(kaybetmesi)	kazanması	değer
				(kaybetmesi)
ABD Doları'nın TL karşısında %10				
değerlenmesi/değer kaybetmesi halinde				
ABD Doları net varlık sebebi ile oluşan				
(gider)/gelir	3.562.473	(3.562.473)	-	-
ABD Doları riskinden korunan kısım (-)	-	-	-	-
ABD Doları net etki	3.562.473	(3.562.473)	-	-
Avro'nun TL karşısında %10				
değerlenmesi/değer kaybetmesi halinde				
Avro net yükümlülük sebebi ile oluşan				
(gider)/gelir	46.803.270	(46.803.270)	(104.477.798)	104.477.798
Avro riskinden korunan kısım (-)	-	-	-	-
Avro net etki	46.803.270	(46.803.270)	(104.477.798)	104.477.798
Diğer'in TL karşısında %10				
değerlenmesi/değer kaybetmesi halinde				
Diğer net yükümlülük sebebi ile oluşan				
(gider)/gelir	(1.842.244)	1.842.244	-	-
Diğer riskinden korunan kısım (-)	-	-	-	-
Diğer net etki	(1.842.244)	1.842.244	-	-
Toplam net etki	48.523.499	(48.523.499)	(104.477.798)	104.477.798

Fiyat riski

Şirket'in fiyat riskine maruz bırakacak, finansal aktifi bulunmamaktadır.

Faiz oranı riski

Şirket'in faiz oranına duyarlı finansal araçlarını gösteren tablo aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
Sabit faizli finansal araçlar		
Vadeli mevduatlar (Not 4)	11.835.896.715	7.088.925.285
Banka kredileri ve tahviller (Not 6)	5.678.807.526	6.241.656.824
Kiralama işlemlerinden borçlar (Not 6)	110.169.765	168.328.612

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2023 HESAP DÖNEMİNE AİT ÖZET FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası'nın ("TL"), 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla satın alma gücü esasına göre ifade edilmiştir.)

NOT 27 - FİNANSAL ARAÇLAR VE FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (Devamı)

b) Kredi riski

Finansal varlıkları elinde bulundurmak, karşı tarafın anlaşmanın gereklerini yerine getirememesi riskini de taşımaktadır. Şirket yönetimi bu riskleri, her anlaşmada bulunan karşı taraf için ortalama riski kısıtlayarak ve gerektiği takdirde teminat alarak karşılamaktadır. Şirket, daha çok bayilerinden doğabilecek bu riski, belirlenen kredi limitlerini alınan teminatlar ile sınırlayarak teminat tutarlarını sık aralıklarla güncelleyerek ve satılan traktörlerin mülkiyetini Şirket lehine rehin koydurarak yönetmektedir. Kredi limitlerinin kullanımı Şirket tarafından sürekli olarak izlenmekte ve müşterilerin finansal durumları, geçmiş tecrübeleri ve diğer faktörler göz önüne alınarak müşterinin kredi kalitesi sürekli değerlendirilmektedir. Ticari alacaklar, Şirket yönetimince geçmiş tecrübeler ve cari ekonomik durum göz önüne alınarak değerlendirilmekte ve ticari alacaklara değer düşüklüğü karşılığı ayrıldıktan sonra finansal durum tablosunda net olarak gösterilmektedir (Not 7).

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2023 HESAP DÖNEMİNE AİT ÖZET FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası'nın ("TL"), 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla satın alma gücü esasına göre ifade edilmiştir.)

NOT 27 - FİNANSAL ARAÇLAR VE FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (Devamı)

31 Aralık 2023 ve 31 Aralık 2022 tarihleri itibarıyla Şirket'in maksimum kredi riskine maruz tutarı aşağıda sunulmuştur:

31 Aralık 2023						
	Ticari alacaklar		Diğer alacaklar			
	İlişkili taraf	Diğer taraf	İlişkili taraf	Diğer taraf	Bankalardaki mevduat	Türev araçlar
Vadesi geçmemiş ya da değer düşüklüğüne uğramamış finansal varlıkların net defteri değeri	91.102.488	2.324.649.930	-	412.392	12.331.179.212	-
Vadesi geçmiş ancak değer düşüklüğüne uğramamış varlıkların net defter değeri	-	-	-	-	-	-
Değer düşüklüğüne uğrayan varlıkların net defter değeri	-	-	-	-	-	-
- Vadesi geçmiş (brüt defter değeri)	-	-	-	-	-	-
- Değer düşüklüğü (-)	-	-	-	-	-	-
- Vadesi geçmemiş (brüt defter değeri)	-	47.981.861	-	-	-	-
- Değer düşüklüğü (-)	-	(47.981.861)	-	-	-	-
Finansal durum tablosu dışı kredi riski içeren unsurlar	-	-	-	-	-	-
Azami kredi riskine maruz tutar (*)	91.102.488	2.324.649.930	-	412.392	12.331.179.212	-

(*) Tutarın belirlenmesinde, alınan teminatlar, kredi güvenilirliğinde artış sağlayan unsurlar dikkate alınmamıştır.

31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla azami kredi riskine maruz tutarın teminat tutarı 3.036.812.026 TL'dir. Ayrıca, vadesi geçmiş ancak değer düşüklüğüne uğramamış ve değer düşüklüğüne uğrayan varlıkların hepsi teminat altındadır.

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2023 HESAP DÖNEMİNE AİT ÖZET FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası'nın ("TL"), 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla satın alma gücü esasına göre ifade edilmiştir.)

NOT 27 - FİNANSAL ARAÇLAR VE FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (Devamı)

31 Aralık 2022						
	Ticari alacaklar		Diğer alacaklar			
	İlişkili taraf	Diğer taraf	İlişkili taraf	Diğer taraf	Bankalardaki mevduat	Türev araçlar
Vadesi geçmemiş ya da değer düşüklüğüne uğramamış finansal varlıkların net defteri değeri	2.099.317.369	1.362.356.364	-	648.806	7.277.810.456	-
Vadesi geçmiş ancak değer düşüklüğüne uğramamış varlıkların net defter değeri	-	1.701.046	-	-	-	-
Değer düşüklüğüne uğrayan varlıkların net defter değeri	-	-	-	-	-	-
- Vadesi geçmiş (brüt defter değeri)	-	80.387.736	-	-	-	-
- Değer düşüklüğü (-)	-	(80.387.736)	-	-	-	-
- Vadesi geçmemiş (brüt defter değeri)	-	-	-	-	-	-
- Değer düşüklüğü (-)	-	-	-	-	-	-
Finansal durum tablosu dışı kredi riski içeren unsurlar	-	-	-	-	-	-
Azami kredi riskine maruz tutar (*)	2.099.317.369	1.364.057.410	-	648.806	7.277.810.456	-

(*) Tutarın belirlenmesinde, alınan teminatlar, kredi güvenilirliğinde artış sağlayan unsurlar dikkate alınmamıştır.

31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla azami kredi riskine maruz tutarın teminat tutarı 5.003.843.808 TL'dir. Ayrıca, vadesi geçmiş ancak değer düşüklüğüne uğramamış ve değer düşüklüğüne uğrayan varlıkların hepsi teminat altındadır.

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2023 HESAP DÖNEMİNE AİT ÖZET FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası'nın ("TL"), 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla satın alma gücü esasına göre ifade edilmiştir.)

NOT 27 - FİNANSAL ARAÇLAR VE FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (Devamı)

c) Likidite riski

Likidite risk yönetimi, yeterli ölçüde nakit ve menkul kıymet tutmayı, yeterli miktarda kredi işlemleri ile fon kaynaklarının kullanılabilirliğini ve piyasa pozisyonlarını kapatabilme gücünü ifade eder.

Mevcut ve ilerideki muhtemel borç gereksinimlerinin fonlanabilme riski, yeterli sayıda ve yüksek kalitedeki kredi sağlayıcılarının erişilebilirliğinin ve operasyonlardan yaratılan fonun yeterli miktarlarda olmasının sürekli kılınması suretiyle yönetilmektedir. Şirket yönetimi kesintisiz likiditasyonu sağlamak amacıyla müşteri alacaklarının vadesinde tahsil edilmesi konusunda yakın takip yapmakta, tahsilatlardaki gecikmenin Şirket'e finansal herhangi bir yük getirmemesi için yoğun olarak çalışmakta ve de bankalarla yapılan çalışmalar sonucunda Şirket'in ihtiyaç duyması halinde kullanıma hazır nakdi ve gayri nakdi kredi limitleri belirlemektedir.

31 Aralık 2023 ve 2022 tarihleri itibarıyla pasif kalemlerin indirgenmemiş nakit akımları ve kalan vadelerine göre gösterimi aşağıdaki tablolarda sunulmuştur:

31 Aralık 2023					
	Defter değeri	3 aydan kısa	3-12 ay arası	1-5 yıl arası	Sözleşme uyarınca nakit çıkışlar toplamı
Finansal borçlar (Not 6)	5.788.977.291	460.609.365	5.223.970.206	1.212.756.384	6.897.335.955
Ticari borçlar (Not 7)	7.411.971.934	7.411.971.934	-	-	7.411.971.934
İlişkili taraflara ticari borçlar (Not 26)	1.368.080.020	1.368.080.020	-	-	1.368.080.020
Diğer borçlar	202.833.491	202.833.491	-	-	202.833.491
Türev olmayan finansal yükümlülükler	14.771.862.736	9.443.494.810	5.223.970.206	1.212.756.384	15.880.221.400

31 Aralık 2022					
	Defter değeri	3 aydan kısa	3-12 ay arası	1-5 yıl arası	Sözleşme uyarınca nakit çıkışlar toplamı
Finansal borçlar (Not 6)	6.409.985.436	3.339.528.689	2.412.612.501	850.218.898	6.602.360.088
Ticari borçlar (Not 7)	7.667.592.828	7.789.415.919	-	-	7.789.415.919
İlişkili taraflara ticari borçlar (Not 26)	447.827.591	447.827.591	-	-	447.827.591
Diğer borçlar	205.397.422	205.397.422	-	-	205.397.422
Türev olmayan finansal yükümlülükler	14.730.803.277	11.782.169.621	2.412.612.501	850.218.898	15.045.001.020

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2023 ARA HESAP DÖNEMİNE AİT ÖZET FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası'nın ("TL"), 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla satın alma gücü esasına göre ifade edilmiştir.)

NOT 27 - FİNANSAL ARAÇLAR VE FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (Devamı)

Sermaye risk yönetimi

Şirket'in ana hedefleri arasında yer alan ortaklarına getiri ve diğer hissedarlara fayda sağlamak ve sermaye maliyetini azaltmak için Şirket en uygun sermaye yapısını sürdürmeye çalışmakta ve bu şekilde Şirket'in faaliyetlerinin devamını sağlamaktadır.

Şirket, sermayeyi net finansal borç/toplam kaynaklar oranını kullanarak izlemektedir. Net finansal borç, finansal borçlar toplamının (uzun ve kısa vadeli finansal borçları içerir) nakit ve nakit benzerleri değerleri ile finansal yatırımların düşülmesiyle hesaplanmaktadır. Aşağıda belirtilen toplam kaynaklar, özkaynaklar ve net finansal borç toplamından oluşmaktadır. Oran net finansal borcun, finansal durum tablosunda bulunan toplam kaynaklara bölünmesiyle bulunur.

	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
Toplam finansal borçlar	5.788.977.291	6.409.985.436
Eksi: Nakit ve nakit benzerleri (Not 4)	(12.331.179.212)	(7.277.810.456)
Finansal yatırımlar	(11.260.120)	(692.101.004)
Net finansal borç	(6.553.462.041)	(1.559.926.024)
Toplam özkaynaklar	15.397.990.316	9.244.446.971
Toplam kaynaklar	32.456.340.727	26.006.098.032
Net finansal borç/toplam kaynaklar(%)	%(20)	%(6)

Finansal araçların gerçeğe uygun değeri

Gerçeğe uygun değer, piyasa katılımcıları arasında ölçüm tarihinde olağan bir işlemde, bir varlığın satışından elde edilecek veya bir borcun devrinde ödenecek fiyat olarak tanımlanır.

Finansal araçların tahmini gerçeğe uygun değerleri, Şirket tarafından mevcut piyasa bilgileri ve uygun değerlendirme yöntemleri kullanılarak tespit olunmuştur.

Parasal varlıklar

Nakit ve nakit benzeri değerler dahil maliyet değerinden gösterilen finansal varlıkların kayıtlı değerlerinin, kısa vadeli olmaları nedeniyle gerçeğe uygun değerlerine eşit olduğu öngörülmektedir.

Ticari alacakların kayıtlı değerlerinin, ilgili değer düşüklük karşılıklarıyla beraber gerçeğe uygun değeri yansıttığı öngörülmektedir.

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2023 HESAP DÖNEMİNE AİT ÖZET FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası'nın ("TL"), 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla satın alma gücü esasına göre ifade edilmiştir.)

NOT 27 - FİNANSAL ARAÇLAR VE FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (Devamı)

Parasal borçlar

Kısa vadeli banka kredileri ve diğer parasal borçların gerçeğe uygun değerlerinin, kısa vadeli olmaları nedeniyle kayıtlı değerlerine yakın olduğu öngörülmektedir.

Gerçeğe uygun değer ölçümleri hiyerarşi tablosu

Şirket, finansal tablolarda gerçeğe uygun değer ile yansıtılan finansal araçların gerçeğe uygun değer ölçümlerini her finansal araç sınıfının girdilerinin kaynağına göre, üç seviyeli hiyerarşi kullanarak, aşağıdaki şekilde sınıflandırmaktadır.

Seviye 1: Belirlenen finansal araçlar için aktif piyasada işlem gören (düzeltilmemiş) piyasa fiyatı kullanılan değerlendirme teknikleri

Seviye 2: Dolaylı veya dolaysız gözlemlenebilir girdi içeren diğer değerlendirme teknikleri. Aktif bir piyasada işlem görmeyen finansal varlıkların gerçeğe uygun değerleri kullanılacak en üst seviyede piyasa verilerindeki gözlemler kullanılarak ve şirket özelinde en düşük seviyede varsayımlar içerecek şekilde hesaplanmaktadır.

Seviye 3: Gözlemlenebilir piyasa girdilerini içermeyen değerlendirme teknikleri

Gerçeğe uygun değer ölçümleri hiyerarşi tablosu 31 Aralık 2023 itibarıyla aşağıdaki gibidir:

Finansal durum tablosunda gerçeğe uygun değerden taşınan finansal varlıklar	Seviye 1	Seviye 2	Seviye 3
Kısa vadeli finansal yatırımlar (Not 5)	11.260.120	-	-
Uzun vadeli finansal yatırımlar (Not 5)	-	-	8.460.238

Gerçeğe uygun değer ölçümleri hiyerarşi tablosu 31 Aralık 2022 itibarıyla aşağıdaki gibidir:

Finansal durum tablosunda gerçeğe uygun değerden taşınan finansal varlıklar	Seviye 1	Seviye 2	Seviye 3
Uzun vadeli finansal yatırımlar (Not 5)	692.101.004	-	-

NOT 28 - BİLANÇO TARİHİNDEN SONRAKİ OLAYLAR

.....